Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 11 апрель Шанба.
№ 27 (144120)

МУҲИМ МАВЗУДА

"Камолот" жамғармаси бошқарувида "Оила кодекси" лойиҳаси муҳокамасига бағишланган "Ёш оила муаммолари" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Уни жамғарма бошқаруви раиси Ҳотам Абдураимов олиб борди. Суҳбатда Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий Маркази директори Акмал Саидов, "Оила" илмий -- амалий Маркази директори, Ойниса Мусурмонова, "Маҳалла" хайрия жамғармаси раиси Темур Шукуров, Ўзбекистон Конституциявий суди раисининг ўринбосари Орол Эрназаров, Амалдаги қонун ва ҳужжатлар мониторинги институти директори Аҳтам Турсунов, Соғлиқни сақлаш вазирлиги бошқарма бошлиғи Матлуба Олимова, "Камолот-Қонун" ҳуқуқий маркази директори Гулчеҳра Маткаримова сўзга чиқиб, қонун лойиҳаси ҳақида фикр-мулоҳазаларини баён этишди.

Ушбу тадбир хусусида газетамизнинг кейинги сонида батафсил тўхталамиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК, КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИ ЯНАДА РАҒБАТЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни жадал ривожлантириш асосида мулкдорлар синфини шакллантириш, тегишли институтлар тизимини ташкил этиш, кичик ва хусусий тадбиркорлик фаолияти соҳасига кредит ресурсларини кенг жалб қилиш ва хорижий сармояларни бевосита олиб кириш учун мақбул шароит яратиш мақсадида:

1. Белгилаб қўйилсинки, қуйидагилар кичик ва ўрта бизнес субъектлари ҳисобланади:

мулк шаклидан қатъи назар, ишлаб чиқариш соҳасида йилига ўрта ҳисобда 1О нафаргача, савдо, хизмат кўрсатиш ҳамда бошқа ишлаб чиқаришдан ташқари соҳаларда 5 нафаргача иш билан банд ходимга эга бўлган микрофирмалар;

мулк шаклидан қатъи назар, ишлаб чиқариш соҳасида йилига ўрта ҳисобда 4О нафаргача, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва бошқа ишлаб чиқариш соҳаларида 2О нафаргача, илм-фан, илмий хизмат кўрсатиш, чакана савдо ҳамда бошқа ишлаб чиқаришдан ташқари соҳаларда 1О нафаргача иш билан банд ходимга эга бўлган кичик корхоналар;

мулк шаклидан қатъи назар, кичик корхоналар учун йилига белгиланганидан ортиқ, лекин ишлаб чиқариш соҳасида 1ОО нафардан, қурилишда 5О нафардан, қишлоқ хўжалиг-и ва бошқа ишлаб чиқариш соҳаларида, улгуржи савдода 3О нафардан, чакана савдо, хизмат кўрсатиш ҳамда бошқа ишлаб чиқаришдан ташқари соҳаларда 2О нафардан ошмайдиган иш билан банд ходимга эга бўлган ўрта корхоналар.

2. Белгилаб қўйилсинки, кичик ва ўрта корхоналар одатда хом ашё ва материалларни дастлабки қайта ишлаш, кичик ҳажмли, лекин кўп меҳнат талаб қиладиган бутловчи маҳсулотлар, жиҳоз ва асбоб-ускуналар, халқ бадиий ҳунармандчилиги ва амалий санъати буюмлари ишлаб чиқариш соҳаларида, шунингдек, сервис хизмати ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳаларида барпо этилади.

3. Кичик ва ўрта бизнес корхоналари ўзлари ташкил этаётган ишлаб чиқариш учун хорижий технологияни олиб киришда божхона тўловларидан озод қилинсин.

Қўрғонлар, қишлоқ ва овулларда янгидан барпо этилаётган, ишлаб чиқариш-техника соҳасига мўлжалланган маҳсулотлар, қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган, шунингдек, қурилиш фаолияти билан шуғулланадиган, таъмирлаш, таъмирлаш-қурилиш, маиший ва коммунал хизмат кўрсатадиган хусусий корхоналарга Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси 31-моддасининг 18-банди татбиқ этилсин.

Белгилаб қўйилсинки, мазкур бандда кўрсатилган имтиёзлар фақат Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасига, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмасига аъзо бўлган кичик ва ўрта бизнес корхоналаригагина тегишлидир.

4. Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасининг ўз вазифаси ва фаолият йўналишларини кенгайтириш ҳақидаги таклифлари қуйидаги ҳолларда қабул қилинсин:

кичик ва ўрта бизнес корхоналарини ривожлантириш учун хорижий сармояларни жалб этиш бўйича фаолиятни йўлга қўйиш, сармоя жалб этиш жараёнининг барча босқичларида сармоя лойиҳаларининг, шу жумладан, жалб этилаётган хорижий кредитлар лойиҳаларининг самарадорлиги мониторингини ўтказиш;

корхонанинг катта-кичиклиги, мулк шакли ва соҳа бўйича кимга бўйсунишидан қатъи назар, барча товар ишлаб чиқарувчиларга дастлабки ҳисоб-китоб ва ҳисобот, молиявий ресурслардан самарали фойдаланиш, сармоя жалб этиш, маҳсулотни экспорт қилиш, кадрларга профессионал таълим бериш билан боғлиқ бўлган барча масалаларда кўмаклашиш;

кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича Республика мувофиқлаштирувчи кенгаши қарорларининг амалда бажарилиши борасидаги ишларни йўлга қўйиш;

«Бизнес-фонд», «Мадад» суғурта агентлиги, «Тадбиркорбанк» кичик ва ўрта бизнес корхоналарини қўллаб-қувватлаш бўйича амалга ошираётган тадбирларни мувофиқлаштириш.

5. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси, Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, тижорат банкларининг:

«Бизнес-фонд», «Мадад» суғурта агентлиги, «Тадбиркорбанк»нинг Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасига аъзо бўлиб кириши ҳақидаги;

мулк шаклидан қатъи назар, кичик ва ўрта бизнес корхоналарига, тармоқ ва ҳудудий хўжалик бирлашмалари ва улар таркибига кирадиган корхоналарга кредит беришни амалга ошираётган тижорат банклари Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси фаолиятида шартнома асосида, унинг билвосита аъзоси сифатида иштирок этиши ҳақидаги;

ҳудудий хўжалик бирлашмалари, маҳаллий саноат, савдо, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари, шунингдек, бозор инфратузилмаси ташкилотларининг Палатанинг марказий ва минтақавий кенгашлари фаолиятида уларнинг аъзоси сифатида иштирок этиши ҳақидаги таклифлари маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси билан биргаликда бир ой муддат ичида мазкур Фармоннинг 4- ва 5-бандларидан келиб чиқадиган барча зарур низом ўзгаришларини амалга оширсин.

6. Фермер ва деҳқон хўжаликларининг ташкилий фаолиятини яхшилаш мақсадида фермер ва деҳқон хўжаликларини қўллаб-қувватловчи Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликлари уюшмасининг уни Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмасига айлантириш, айни вақтда Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларини қўллаб-қувватлаш фондини Деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш фонди деб аташ ҳақидаги таклифи маъқуллансин.

Белгилаб қўйилсинки, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси деҳқон ва фермер хўжаликларини шартнома асосида ўзининг аъзолари сифатида бирлаштиради, юридик шахс ҳуқуқига эга бўлган мустақил нодавлат ташкилоти ҳисобланади ҳамда ўз фаолиятини иқтисодий мустақиллик ва ўз-ўзини бошқариш тамойиллари асосида амалга оширади.

«Замин» банкининг Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси фаолиятида унинг аъзоси сифатида иштирок этиш;

Европа таъмирлаш ва тараққиёт банкининг деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш учун 2О мингдан 125 минг АҚШ долларигача миқдордаги ўрта муддатли микро ва кичик кредитларга асосланган кредит йўналиши ажратиш ҳақидаги таклифлари қабул қилинсин.

7. Белгилаб қўйилсинки:

Ўзбекистон Республикаси ваколатли банкларининг кичик ва ўрта бизнес корхоналари учун, деҳқон ва фермер хўжаликларини ҳам қўшган ҳолда, сармоя лойиҳаларига ажратилган хорижий кредитларни қайта тақсимлашдан тушадиган воситачилик йиғимларининг умумий миқдори субкредит суммасидан олинадиган йиллик фойданинг О,15 фоизидан ошмаслиги лозим;

хорижий кредит йўналишлари бўйича олинган кредитларни тўлаш муддати улар субзаёмга қайта тақсимланаётганида 3 ойдан ортиқ муддатга қисқартирилиши мумкин эмас.

8. Белгилаб қўйилсинки, бюджетдан ташқари фондларнинг кичик ва ўрта бизнес корхоналарига кредит бериш бўйича барча операциялари тижорат банклари, жумладан, «Тадбиркорбанк» ва «Замин» банки орқали, бюджетдан ташқари фондлар ва тижорат банклари ўртасида тузиладиган бош битимлар асосида кредит йўллари очиш орқали амалга оширилади.

9. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ўзининг ихтисослашган ташқи савдо фирмалари орқали кичик ва ўрта бизнес корхоналари ишлаб чиқарган маҳсулотларни сотишни ташкил этсин. Уларга хорижий бозорларнинг маркетинг тадқиқотини ўтказишда кўмаклашсин.

1О. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари:

Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасининг ҳудудий бўлимлари, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси, маҳаллий солиқ ва статистика хизматлари билан биргаликда 1998 йил 1 июлига қадар барпо этилган ва ишлаб турган кичик ва ўрта бизнесга мансуб барча корхоналарнинг сонини аниқлаш мақсадида, уларнинг рўйхатини инвентаризациядан ўтказсинлар;

хусусий кичик ва ўрта корхоналарнинг Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасининг тегишли ҳудудий бўлимларига ёки Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмасига белгиланган тартибда аъзо бўлиб киришига кўмаклашиш бўйича амалий чора-тадбирлар кўрсинлар;

Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасини, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмасини барпо этилаётган ва тугатилаётган кичик ва ўрта бизнес корхоналари ҳақидаги ахборот билан ҳар ойда таъминлаб турсинлар.

11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддат ичида:

Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида;

Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида;

кичик ва ўрта корхоналарни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш механизмларини такомиллаштириш тўғрисида қарорлар қабул қилсин.

12. Адлия вазирлиги, Молия вазирлиги, Марказий банк, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулк қўмитаси, Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси, бошқа манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда бир ой муддат ичида амалдаги қонунчилик ва меъёрий ҳужжатларни мазкур Фармон қоидаларига мувофиқлаштириш ҳақида Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсин.

13. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў.Султонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил, 9 апрель

СОҲИБҚИРОНГА ЭҲТИРОМ

Мамлакатимизда буюк соҳибқирон Амир Темур таваллуди куни кенг нишонланмоқда. Тантаналар Тошкентдаги улуғ бобокалонимиз номи билан аталувчи ҳиёбондан бошланди. Бу ерга корхона ва муассасалар, жамоатчилик вакиллари, ёшлар, фахрийлар, пойтахт меҳмонлари йиғилди. Амир Темурнинг шукуҳ ва салобат бахш этиб турган ҳайкали пойига анвойи гуллар қўйилди.

Байрам Темурийлар тарихи давлат музейи олдидаги майдонда давом этди. Унда сўзга чиққанлар бобокалонимиз жаҳон цивилизацияси, илм-фани тараққиётига улкан ҳисса қўшгани, унинг бебаҳо маънавий мероси миллий давлатчилигимизни мустаҳкамлашда дастуриламал бўлаётганини таъкидладилар. Санъаткорлар концерти ва театрлаштирилган томошалар маросимга алоҳида файз ва шукуҳ бахш этди. Тантана қатнашчилари музейдаги Амир Темур ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ ноёб экспонатларни кўздан кечирди.

Тантаналарда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Ў.Раҳматов иштирок этди.

(ЎзА)

"Туркистон" шарҳи

"ОИЛА" МАРКАЗИ: ОЙДИН ЙЎЛ

Мустақиллик нашидасини сураётган мамлакатимизда унинг раҳбарияти томонидан оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш, жамиятда хотин-қизларнинг ролини ошириш, маънавий ва жисмоний баркамол ёшларни тарбиялаш, уларда авлодлар шажарасига, анъаналарига, қадриятларига нисбатан юксак эътиқод, ҳурмат ва садоқатни ўстириш борасида амалга оширилаётган улкан ишлар муқаддас оилага бўлган шарқона муносабатнинг инъикосидир.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда оилани ижтимоий-иқтисодий ва маданий манфаатларини ҳар томонлама муҳофаза этиш, ҳуқуқий асослари учун шарт-шароит яратиш, унинг маънавий, ахлоқий асосларини умуминсоний ва миллий қадриятлар муштараклигида янада бойитиш, ёшларни тарбиялашда мактаб, оила ва жамоатчилик ҳамкорлигини кучайтириш, чуқур билимли, касб малакасига эга бўлган маънавий ва жисмоний соғлом авлодни шакллантириш борасида кенг қамровли ишлар олиб борилмоқда. Булар келажаги буюк давлатимизнинг бебаҳо асосларидир. Жумладан, Президент Ислом Каримов ташаббуси билан 1998 йилни "Оила йили" деб эълон қилиниши, "Оила манфаатларини таъминлаш борасида 1998 йилда амалга ошириладиган чора-тадбирлар тўғрисида Давлат дастури"нинг, "Таълим тўғрисида"ги Қонун ва "Кадрлар тайёрлаш Миллий дастур"нинг қабул қилиниши, "Оила" илмий-амалий марказининг ташкил этилиши, "Оила кодекси" лойиҳасининг яратилиши ушбу мақсадлар йўлидаги қутлуғ қадамлардир.

Зеро, Ўзбекистонимизнинг порлоқ эртаси оилада дунёга келади, шаклланади ва камол топади. Йўлбошчимиз айтганларидек: "Халқимиз қадим-қадимдан оилани муқаддас деб билган. Оила аҳил ва тотув бўлса, жамиятда тинчлик ва ҳамжиҳатликка эришилади, давлатда осойишталик ва барқарорлик ҳукм суради. Оила фаровонлиги -- миллий фаровонлик асосидир".

Мамлакатимиз тарихида илк бор ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси "Оила" илмий-амалий марказининг мақсади Шарқда муқаддас ҳисобланган оилани ҳар томонлама мустаҳкамлаш, ҳимоя этиш, унга таалуқли бой ва сермазмун миллий анъаналарни асраб-авайлашдир. Оиланинг, никоҳнинг муқаддаслигини ёш авлод онгига сингдириш йўли билан фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини юксалтириш, турмушга оид муаммоларни ўрганиш, ижтимоий-руҳий жиҳатдан тадқиқ этиш ва кишиларимизга бу борада амалий ёрдам беришдан иборатдир.

Мазкур Марказда "Оила психологияси", "Оила саломатлигининг тиббий-биологик асослари", "Оила маънавияти", "Демография ва оиланинг ижтимоий-иқтисодий истиқболи асослари", "Оила ва ҳуқуқ асослари" бўлимлари мавжуд бўлиб, уларнинг ҳар бири фаолият мазмунига кўра муайян йўналишлардаги вазифани бажаради.

Шу мақсадда Марказ мутасадди давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда иш олиб боради, оила ва жамият муаммолари соҳасида фаолият кўрсатаётган хорижий ва халқаро ташкилотлар билан амалий алоқалар ўрнатади.

Бундан ташқари оила ва жамият, оила ва маҳалла муносабатлари билан боғлиқ бой миллий анъаналар, сермазмун миллий қадриятларнинг илдизларини, аждодларимиз меросини ўрганиш ва оммалаштириш, оила, аёл ва болаларнинг ижтимоий-иқтисодий мавқеини акс эттирувчи статистик ахборотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш асосида илмий таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқиб, амалиётга татбиқ этиш, ижтимоий-иқтисодий ва маънавий барқарор, замон талабларига мос оилаларни шакллантириш масалаларини илмий нуқтаи назардан ҳал этишни йўлга қўяди.

Соғлом оила -- соғлом жамият негизидир. Шу боисдан, унинг саломатлигининг тиббий-биологик асосларини илмий-амалий тадқиқ этиш, услубий тавсиялар ишлаб чиқиш ва уларни амалиётга кенг татбиқ қилиш орқали фуқаролар саломатлигини таъминлашда қатнашиш ҳам Марказнинг муҳим вазифаларидан биридир.

Ёшларни турмушга тайёрлаш орқали уларга мустақил ҳаётга йўлланма бериш оила мустаҳкамлигини таъминлашнинг асосидир. Уларни рўзғоршунослик асосларидан хабардор қилиш, оила юритишнинг ўзига хос хусусиятлари ҳақидаги малака ҳамда кўникмаларни шакллантириш масалаларида илмий-назарий ва методик тавсиялар яратиш, уларни амалиётга татбиқ этиш ҳам Марказ фаолиятидан кенг ўрин олган. Ёшларни оилавий ҳаётга тайёрлашни яхшилаш мақсадида эса республикамизда мавжуд никоҳ уйлари ва саломатлик марказлари ҳузурида махсус ўқув-тарбиявий курсларни ташкил этиш ишлари амалга оширилади.

Мамлакатимизда адолатпарвар, демократик жамият қураётган эканмиз, асосий вазифа ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқий саводхон бўлишига эришиш, жамиятимизда қонунларнинг устуворлигини таъминлашга алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Оила эса шахснинг ҳуқуқий маданиятини шакллантиришнинг асосий бўғини ҳисобланади. Зеро, бу муқаддас масканда ҳар бир шахснинг ўз бурчи ва вазифаларига онгли муносабати, ҳуқуқий лаёқати, муомала маданияти, ўз насл-насаби, шажарасига ҳурмат ва садоқат, Ватанга меҳр-муҳаббати шаклланади. Бу жараённинг самарали кечишини таъминлаш мақсадида оиланинг ҳуқуқий саводхонлигини тубдан яхшилаш ва оилада боланинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимоя қилиниши, соғлом ўсиши, мактабга тайёрланишида ота-оналарнинг фаолиятини такомиллаштириш, ҳамда масъулиятларини ошириш юзасидан ўқув-услубий тавсиялар ишлаб чиқиш ҳам муҳим.

Маънавий етук оила -- маънавий юксак жамият таянчидир. Оила анъаналари ва қадриятларини, халқимизнинг, Ватанимизнинг, туғилиб ўсган жойининг тарихи, маданияти, санъати, адабиётини яхши англаб етган ёшгина маънавий баркамолликка эришади. Бу масалага илмий-амалий ёндашиш ҳам Марказ диққат эътиборидадир. Шунинг учун ҳар бир ёшни маънавиятли, маданиятли, маърифатли қилиб тарбиялаш орқали оилада баркамол авлодни тарбиялашнинг энг самарали, мақбул усулларини излаш ва ишлаб чиқиш, оила ва жамият муаммолари, уларнинг ечимига оид ўқув-услубий қўлланма, илмий-оммабоп рисолалар яратиш лозим. Республика миқёсида оила масалаларига оид тадбирлар дастурининг бажарилиши мониторингни олиб бориш, турмуш фаровонлиги ва камолоти йўлида қабул қилинган Президент фармонлари ва Ҳукумат қарорларининг бажарилишига кўмаклашиш ҳам Марказ фаолиятида муҳим аҳамият касб этади.

"Оила" илмий-амалий Маркази мазкур йўналишлардаги вазифаларни амалга оширилишини таъминлашни ташкил этиш мақсадида вилоятларда ҳам ўз ҳудудий бўлимларини ва оила муаммолари бўйича аҳолига амалий ёрдам берувчи хўжалик ҳисобидаги гуруҳларни ташкил этиш ниятида эксперт гуруҳлари орқали жойлардаги оила муаммоларини ўрганиш юзасидан тайёрланган ўқув-услубий ва илмий-тадқиқот ишлар, дастурлар таҳлил қилинади ва баҳоланади.

Марказ ходимлар малакасини ошириш, чет эллар мутахассислари ҳамкорлигида тадқиқотлар олиб бориш, ўзаро тажриба алмашиш ва бошқа шу каби халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш мақсадида ҳам бир қанча тадбирларни белгиламоқда.

Марказ фаолиятининг йўналишлари серқирра бўлиб, унинг мақсади жамиятнинг асосий бўғини ҳисобланган оилаларнинг ҳар томонлама ривожланишини таъминлашга ўз улушини қўшишдан иборатдир.

Ойниса МУСУРМОНОВА,
Ўзбекистон Республикаси "Оила" илмий-амалий Маркази директори, педагогика фанлари доктори, профессор

Шу сонга хабар

ЮРТ СОҒЛИҒИ — ТУГАНМАС БОЙЛИК

Пойтахтимиз Тошкентда "Соғлиқни сақлаш-98" 4-халқаро кўргазмаси бўлиб ўтди. Унда АҚШ, Буюк Британия, Германия, Австрия, Швейцария, Франция, Япония мамлакатларининг "Дженерал Электрик", "SiemenS", "Филипс", "Мерк", "Постирмерье", "Бекман Инструминс", "Хьюлит пакорт" сингари етакчи компаниялари ўзларининг дори-дармон, тиббий техника, даволаш-пардоз воситаларини намойиш этди.

-- Жаҳоннинг 80 дан ортиқ етакчи компаниялари орасида юртимизнинг "Ўзфармсаноат" концерни, тиббиёт воситалари, дори-дармон ишлаб чиқарувчи "Медиз", "Кетгут-силк", "Тошфармсаноат" корхоналарининг маҳсулотлари ҳам борлиги кишини қувонтиради,- деди "Тибмаҳсулот" бирлашмаси директори муовини Бахтиёр Солиҳов, -- кўргазмадан кўзланган асосий мақсад ёшларни, қолаверса тиббиёт соҳасида таҳсил олаётган, хизмат қилаётган йигит-қизларни тиббиёт техникаси ва дори-дармон саноати соҳасидаги энг сўнгги ютуқлар билан таништиришдир.

Суҳбатимизга "Дженерал Электрик" компаниясининг Марказий Осиё республикалари бўйича вакили Дмитрий Бачинскийни қўшилди:

-- Машҳур "Файнешенл таймс" газетаси олиб борган иқтисодий тадқиқотларга кўра бизнинг компания жаҳоннинг 250 та йирик компаниялари орасида биринчи ўринга лойиқ деб топилди. Ушбу кўргазмага терапия, онкология, жарроҳлик каби мураккаб соҳаларда ишлатилувчи магнит ускунаси, ички аъзолар тасвирини ўта аниқ кўрсатувчи компьютерлар тизими, ультратовуш каби тиббий жиҳозлар кўпчилик-нинг эътиборини ўзига жалб этмоқда. Ўзбекистондаги Соғлиқни сақлаш муассасалари билан ҳамкорликни янада кенгайтириш ниятимиз бор.

Назокат УСМОНОВА

Қашқадарё томонларда

ДИЛНАВОЗ ҒОЛИБ ЧИҚДИ

Қарши Санъат билим юртида "Ҳамшира-98" кўрик-танловининг Қашқадарё вилоят босқичи ўтказилди. Ўн қиз беллашувда нафақат тиббий билимларини, балки маънавият ва санъат соҳасидаги иқтидорларини ҳам намойиш этишди. Барча шартларни рисоладагидек бажариб, ҳакамлар ва томошабинларни лол қолдирган Китоб тумани марказий шифохонаси ҳамшираси Дилнавоз Шерова танлов ғолибаси деб топилди. У республика босқичига йўлланма олди.

Шунингдек, иштирокчи ҳамда ғолибларга танлов ташкилий қўмитаси ва ҳомийлар томонидан эсдалик совғалари топширилди.

Ғ.ДАВРОНОВ

РАВНАҚ ТОПАЁТГАН ҲАМКОРЛИК

Шаҳримиздаги "Интер Континенталь" меҳмонхонасида Франциянинг "Сосьете Женераль" банки раҳбарлари иштирокида "ЕВРО - валюта" деб номланган конференция бўлиб ўтди. Унда "Сосьете Женераль" банкининг фаолияти, яқин йилларда Европанинг аксарият давлатлари учун ягона пул бирлиги -- евронинг жорий этилиши, янги молиявий имкониятлар хусусида кенг ва батафсил маълумот берилди.

-- Банкимиз Африка, Шимолий Америка, Марказий-Шарқий Европа, Осиё давлатларидаги 1300 га яқин банклар билан алоқаси бор,- дейди "Сосьете Женераль" банкининг Ўзбекистондаги вакили Эрве Йорк. -- Йил охиригача Венгрия, Литва, Қозоғистон, Ўзбекистонда ҳам филиаллар ташкил этмоқчимиз.

Ислом КАРИМОВ

ДИНИЙ ЭКСТРЕМИЗМ ВА ФУНДАМЕНТАЛИЗМ

(Давоми. Аввали ўтган сонда)

Жамият ҳаётининг бир қисми бўлган дин ижтимоий ҳаётнинг бошқа соҳалари билан муқаррар равишда муносабатда бўлган. Уларга таъсир кўрсатган ва ўзи ҳам бошқа соҳаларнинг таъсирига дуч келган. Ҳозир мавжуд бўлиб турган диний тартибларнинг кўпчилиги ижтимоий-иқтисодий, сиёсий бурилишлар, тангликлар даврида шаклланганлиги бежиз эмас. Шу тарихга дин инсоният тарихининг турли даврларида сиёсат билан озми-кўпми очиқ-ойдин муносабатга киришган. Кўпинча ундан сиёсий ва баъзан бир тарафлама, тор мақсадларда фойдаланиб келинган.

Афсуски, инсоният тарихида диний онгнинг ажралмас қисми бўлган одамларнинг эътиқодидан фақат бунёдкор куч сифатида эмас, балки вайрон қилувчи куч, ҳатто фанатизм (ўта кетган мутаассиблик) сифатида фойдаланилганлигини кўрсатувчи мисоллар кўп. Фанатизмнинг ўзига хос хусусияти эса кўринишлари аввалambor ўз динининг ҳақиқийлигига ўта қаттиқ ишониш, бошқа диний эътиқодларга муросасиз муносабатда бўлишдан иборатдир.

Айнан фанатизм иллатига йўлиққан одамлар ёки уларнинг гуруҳлари жамиятда беқарорлик тўлқинини келтириб чиқаришга қодир бўладилар. Устига-устак, оммавийлик унсури муайян бир хатти-ҳаракатлар учун шахсий жавобгарлик ҳиссини йўқотиб юборади, ҳаракатга "омма, халқ ҳаракати" тусини беради.

Ўзининг шак-шубҳасиз ҳақлигига, ҳақиқатни фақат ўзи билишига ишонч ҳисси сўнгги чораларга -- зўравонлик ҳаракатларига мойиллиги билан ажралиб турадиган диний экстремизмнинг пайдо бўлишига замин яратади. Бунда муайян шахс ҳам, бошқа динга мансуб ижтимоий гуруҳ ҳам ёки шу диннинг ўз вакиллари томонидан рад этилаётган мазҳабга мансуб вакиллар ҳам таъсир кўрсатиш объекти сифатида танлаб олиниши мумкин.

Адолат юзасидан шуни эътироф этиш керакки, диний фанатизмнинг "отилиб чиқиши"га соф диний зиддиятлардан кўра кўпроқ ижтимоий, сиёсий ва иқтисодий муаммоларнинг ҳал қилинмаганлиги сабаб бўлади. Аслини олганда, айни шу муаммолар бошқача фанатизмни, дейлик, большевистик, миллатчилик руҳидаги фанатизмни келтириб чиқаради.

Диний тизимларнинг ўзи ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал қилишнинг самарали дастурларини таклиф қилишдан ожиз.

Диний фундаменталистларнинг амалдаги динлар вужудга кела бошлаган дастлабки шарт-шароитларга қайтиш ҳақидаги даъватларини эса асосли ва реал чора деб ҳисоблаб бўлмайди.

Сўнгги ўн йилликлар мобайнида дунёда дин омилининг фаоллашуви советлардан кейинги маконда ҳам ўз аксини топди. Тўғри, мамлакатни шўро тизими ҳукмронлик қилган шароитларда ҳам диний ҳаёт ҳеч қачон тўхтаб қолган эмас. У ғоят ўзига хос шаклу шамойил касб этган эди, холос. Бироқ 80-йилларнинг охири, 90 йилларнинг бошлари, бир томондан, жамиятда диннинг мавқеи қайта тикланган, иккинчи томондан эса, ана шу асосда мохирона чиқиши учун сабаблар шаклланган давр бўлди.

Бу фикрнинг долзарблиги минтақадаги давлатларнинг мустақиллигини қарор топтириш ва мустаҳкамлаш даврида минтақамизда ислом омили ва унинг хилма-хил кўринишлари фаоллашуви сабабларига эътибор билан қарашни талаб қилмоқда.

Биринчидан, аввалги мафкуравий тасаввурлар ва қадриятлар тизимининг емирилиши ҳамда муайян вақт мобайнида пайдо бўлган бўшлиқнинг ўрнини тўлдириш заруратидир.

Коммунистик мафкура маънавий қашшоқлиги, фанатизм ва миллатларга қарши қаратилганлиги билан шўро ҳокимиятидан кейинги маконда диний фундаментализм ва анъанавийлик учун шароит ҳозирлаб берди. Ислом динидагина эмас, балки яҳудийлик, христиан конфессиялари -- Рус православ, Рим католик, Арман-григориан, Лотеран черковларида, баптистлик ва бошқа жамоаларда ҳам шу ҳол рўй берди.

Биз буларнинг барчасини 100 дан ортиқ халқ ва миллат, 15 диний конфессия вакиллари яшаётган Ўзбекистон мисолида яққол кўришимиз мумкин бўлди.

Собиқ СССРдаги ҳукмрон коммунистик партиянинг жиловбардорлари диний жамоаларни халқларнинг ақл-идрокини эгаллаш учун курашда ўзларининг рақиби деб ҳисоблар эди. Улар ўзининг бутун фаолияти давомида динни камситиш, руҳонийларни йўқотиш ва омон қолганларини бўйсундириш учун энг кескин чораларни кўрган эди. Дин сунъий равишда мафкуравий курашнинг ўта қизғин жабҳаларидан бирига айлантириб қўйилган эди. Ислом динининг ўн минглаб мўътабар руҳонийлари қатағон қилинди. Минглаб мачитлар ва юзлаб мадрасалар бузиб ташланди. Бу обидаларнинг кўпчилиги халқимиз учун, инсоният цивилизацияси учун бебаҳо меъморий ва тарихий қадрият ҳисобланар эди. Диндорлар оммасининг аксарият кўпчилиги 90-йилларнинг ўрталарига қадар Қуръони каримдан баҳраманд бўлолмаган эдилар.

(Давоми бор)

ЭЪТИҚОД МУСТАҲКАМ БЎЛСИН

Кейинги пайтларда матбуотда диний экстремизм, фундаментализм ва ваҳҳобийчилик ҳақида қатор мақолалар ёритилмоқда. Баъзиларнинг диндор ниқоби остида юртимизда, умуман ер куррамизда содир этаётган ваҳшийна ҳаракатлари одамларни ташвишлантирмоқда. Куни кеча Фарғонада Ислом Каримовнинг "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" асаридаги "Диний экстремизм ва фундаментализм" мавзусида баён этилган фикрлар юзасидан Фарғона шаҳридаги "Янгичек" масжидининг имом-хатиби Абдували Ҳафизов, Фарғона Давлат университети "Маънавият ва маърифат" кафедраси мудири, доцент Орифжон Умаржонов, "Камолот" жамғармаси ходимларидан Маҳбубахон Мирзаева ва Абдусамат Фозиловлар ўз мулоҳазаларини билдирдилар.

Абдували ҲАФИЗОВ:

-- Маълумки, Ҳижратнинг иккинчи асридан бошлаб шаръий аҳкомларда мустақил мазҳаблар шаклланa бошлади. Биринчи бўлиб, Абу Ҳанифа Нуъмон ибн Собит ал-Куфий мазҳаби тан олинди. Иккинчи Малик ибн Анас мазҳаби мустақил шаклланди. Учинчи Имом Шофеий мазҳаби пайдо бўлди. Тўртинчи Имом Аҳмад ибн Ҳанбал мазҳаби келиб чиқди. Булардан Шиа тоифасидан бошқа мазҳаблар ҳам пайдо бўлди.

"Аҳли сунна вал жамоа" мазҳаби бу эътиқод бўйича тузилган мафкуравий мазҳабдир. Суннийлар амалий мазҳабларининг тўртталаси ҳам "Аҳли сунна вал жамоа"га киради.

Бу тўрт мазҳаб соҳиблари барча муштаҳидлардан илмда, тақвода устун бўлганликлари учун уларнинг мазҳаблари Ислом оламида давом этиб келаяпти.

Бизнинг диёримиз мусулмонлари қадимдан Ҳанафий мазҳаби бўйича ибодат қилиб келадилар.

Бу тўрт мазҳабнинг манбалари бир хил, яъни Қуръон, Ҳадис, ижмоъ, қиёс. Лекин баъзи масалаларда ижтиҳод юзасидан ихтилофлар мавжуд. Бу эса шариатда рухсат берилган иш.

Кейинги пайтларда айрим адашган шахсларнинг қўшни Тожикистонда ва Фарғона водийсида содир қилган ишлари, айниқса, Тожикистонда бўлган воқеалар замирида энг аввало диний гуруҳларнинг ҳокимият учун кураши оқибатида кўплаб бегуноҳ кишиларнинг қони тўкилишига сабаб бўлди. Албатта, бу аччиқ ҳақиқат эди. Президентимиз Ислом Каримов "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" китобларида диндан бузғунчилик мақсадларида фойдаланишга йўл қўйиб бўлмаслигини ниҳоятда тўғри баён қилганлар. Дин одамларда ишонч ҳиссини мустаҳкамлаган, уларни поклаб, юксалтирган. Ҳаёт синовлари, муаммо ва қийинчиликларни енгиб ўтишларида куч бағишлаган. Умуминсоний ва маънавий қадриятларни сақлаб қолиш ҳамма авлоддан авлодга етказишга ёрдам бериб келган, деб баён қилиб тўғри хулоса чиқарилган. Мен шуни хулоса қилиб айтишим мумкинки, Аллоҳ таолодан барча ёшларга инсоф, тавфиқ ва табаррук ёшдагиларга имон тилаб, ўзининг ҳидоятидан адаштирмасин, деб тилаб қоламан.

Орифжон УМАРЖОНОВ:

-- Ёшлар келажагимиз, уларни давр талаблари асосида тарбиялаш бу барчамизнинг вазифамиздир. Афсуски, республикамизнинг айрим минтақаларида диний ақидапарастлар иқтисодий ислоҳотларни тезроқ амалга оширишга ёрдам бериш ўрнига, аксинча турли-туман бошбошдоқликларни келтириб чиқаришга ҳаракат қилишлари оз бўлса-да, кўзга ташланмоқда. Ачинарлиси шундаки, ундай кишилар ҳали вояга етмаган ёшларни ҳам тўғри йўлдан чалғитишга уринишмоқда.

Ҳозирги ёшларнинг кўпчилиги "ислом фундаментализми" нима, "ваҳҳобийлар" кимлар, бу ҳақда яхши тушунчага эга эмаслар.

Бу борада радио ва телевидениеда мутахассисларнинг кўпроқ чиқишларини ташкил этиш керак.

Ислом фундаменталистлари эса илк Ислом давридаги тартиб-қоидаларни қайта тиклаш ниятидалар. Улар дин билан сиёсат ўртасида зиддият йўқ, деб ҳокимият учун курашаётган гуруҳлардир.

Айрим ақидапараст ва мутаассиб ҳаракати кўринишидаги кишилар ўзларича янги-янги тартиб-қоидаларни ўйлаб чиқариб, ҳаётда турли хил чалкашликларни келтириб чиқаришга сабабчи бўлмоқда. Булар турли хил уюшмалар номлари билан ниқобланиб, ҳозиргача фаолият кўрсатиб келмоқда. Натижада уларнинг таъсирига тушиб қолган баъзи ёшлар турли даражадаги жиноятларга шерик бўлиб қолмоқда.

Бизнинг вазифа эса уларни бундай нопок йўллардан қайтариб, она Ватан, юртимиз равнақига ҳисса қўшадиган, халқимиз учун фидойи кишилар қилиб тарбиялашдир.

Албатта, бу борада барча ташкилотлар, муассасалар ва идоралардаги мутасадди кишилар ҳамкорликда иш олиб борсалар мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Диннинг моҳиятини билишда Президентимизнинг "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида" асари катта дастуруламал бўлди. Дорилфунунимизда мазкур асарни ўрганишга жиддий эътибор қаратилган. Аввало асар дорилфунунимиз профессор-ўқитувчилари ўртасида қизғин муҳокама қилинди, илмий-амалий конференцияларда ўтказилди. Талабаларга бу асар маънавий машғулотлар ўтказиш режаси тузилиб, ижтимоий ва гуманитар фанлар ўқитувчилари ёрдамида машғулотлар ўтказилди. Сўнгра бир қанча талабалар ўтказилган машғулотлар юзасидан сермазмун рефератлар ёзиб, якунида шу асарга бағишланган илмий конференцияда, иштирок этиб ижобий чиқишлар қилдилар.

Маҳбуба МИРЗАЕВА:

-- Вилоятимизда ишлаётганларнинг кўпчилигини ёшлар ташкил этади. Шуни эътиборга олиб, ёшлар билан учрашувлар ўтказиляпти. Матбуот саҳифаларида босилаётган мақолалар тўғрисида ўзаро фикр алмашувлар ва унга бўлган муносабатларни чуқур ўрганмоқдамиз. Уларнинг фикр-мулоҳазалари асосида тадбир ва режалар ишлаб чиқиляпти. Айниқса, юқорида устозлар таъкидлаганларидек, экстремистик ва ваҳҳобийлик ҳаракатлари айрим Ёшларимизга ўз салбий таъсирини кўрсатмоқда. Шу боис Ислом динини яхши биладиган мутахассислар, олимлар, имом-хатибларнинг ёшлар билан учрашувлари ташкил этиляпти. Натижада улар ислом ақидапарастлари, шунингдек ислом дининининг асослари ҳақида бирмунча аниқ маълумотлар олишга эришмоқдалар.

Мутолаа

Абдусамат ФОЗИЛОВ:

-- Менинг фикримча, Фарғона водийсида содир этилган воқеалар ҳеч қачон инсонийликка тўғри келмайди. Бировни ўлдириб, бойликларини талаб, зўравонлик билан кун кўриб, мусулмонман, деб юришлари қайси мусулмончиликка тўғри келади? Биз шу ҳақда кўпинча ёшлар билан мунозаралар олиб борамиз.

Мен ҳарбий хизматни Ватанимиз чегара қисмида ўтказдим. Урушнинг зиён-заҳматларини четдан бўлса-да, қалбдан ҳис этдим. Афғонистондаги, Тожикистондаги хунрезликлар инсон ҳаёти учун қандай даҳшатли эканлигини англадим. Шунинг учун ҳеч қачон уруш бўлмасин дейман. Минг шукрки, Ватанимиз сарҳадлари тинч.

Ҳозир жамиятимизда бўлаётган қонунбузарликларнинг кўпчилиги ёшлар томонидан содир этилаётганлигини кўриб ҳайрон бўласан.

Бу эса қонунни билмасликдан, диндаги бузғунчиликлар ҳам диннинг асл мазмун моҳиятини чуқур англаб етмасликдан содир этилди, деган хулосага келиш мумкин.

Менимча, энг муҳими, Ислом Каримовнинг "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик ва тараққиёт кафолатлари" асарини дастуруламал қилган ҳолда ишларимизни режалаштиришимиз керак. Чунки бу китобда қилинган ва қилинажак ишларнинг барчаси батафсил ёритиб берилган. Шуни ҳисобга олиб, ёшлар китобни ўқиб, ўрганиб ўзларига тегишли хулоса чиқариб оладилар, деб умид қиламан. Бу борада биз уларга ёрдам беришимиз керак.

"Туркистон" "Ишонч қўнғироқлари": 133-79-69

Маълумки, диёримиз мусулмонлари қадимдан Ханафий, яъни Имом Аъзам мазҳаби бўйича ибодат қилиб келадилар. Шу хусусда маълумот берсангиз.

Н.КАМОЛОВ, ТошДУ талабаси.

УШБУ САВОЛГА ЎЗБЕКИСТОН МУСУЛМОНЛАРИ ИДОРАСИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ҲОЖИ АБДУРАЗЗОҚ ЮНУС ЖАВОБ БЕРАДИЛАР:

-- Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм!

Марказий Осиё, шу жумладан диёримиз мусулмонлари 1300 йилдан буён эътиқод ҳамда ҳуқуқ масалаларида Имом Аъзам мазҳабига тобедурлар. Буюк аллома Абу Ҳанифа Нўъмон ибн Собит ал-Куфий (Имом Аъзам) ҳижратнинг 80 йилида туғилиб, 150 йилда вафот этганлар. Мазҳаблари Қуръон ва ҳадисга суяниб маҳаллий шароитлар ҳамда урф-одатларни ҳисобга олган ҳолда шаклланган. Исломдаги бошқа мазҳаблар ҳам шу ҳолда таркиб топган. Лекин, Имом Аъзам мазҳаби ўз мўътадиллиги ва бағри кенглиги билан ажралиб туради.

Имом Аъзам мазҳаби дунёда энг кенг тарқалган мазҳаб бўлиб ҳозирги кунда унга 500 миллиондан ортиқ мусулмонлар эргашадилар. Бу мазҳабнинг оламда кенг тарқалишига унинг таълимотларининг халқларга

ХАНАФИЯ МАЗҲАБИ НИМА?

яқинлиги бўлса, иккинчидан, Ислом дунёсидаги энг катта халифаликлар -- Бағдод халифалиги ва Истанбул халифалиги барча диний, ҳуқуқий ва ижтимоий масалаларни ҳал қилишда шу мазҳаб қонун-қоидаларига суянган. Ҳиндистонда Бобурийлар давлати ҳам Имом Аъзам мазҳаби асосида иш олиб борган. Имом Аъзам қоидалари тўлиқ равишда Қуръон ва Суннат (ҳадис)га асосланган бўлиб, ҳамда халқ урф-одати, қиёс ва истеҳсонни ҳисобга олган, шу асосда манбаълар яратган. Бу манбаъ олға сурган ғоялар шундан иборатки, Имом Аъзам мазҳаби исломдаги тўрт мазҳаб ичида ўрта ҳол ва дин тарқатишда куч ишлатмасликни ҳимоя қилади. Мусулмонларнинг ўзаро дўстлиги халқлар билан ўзаро тинч-тотув яшаш, ғайри динларга зўравонлик ўтказмаслик, бошқа динларга ҳурмат кўрсатиш, дин ва давлат раҳбарларига итоатда бўлишга чақиради. Имом Аъзам мазҳабининг гуноҳ ва савоб тушунчаси ҳам умуминсоний қоидалар асосида шаклланган бўлиб, унда қотиллик, ичкилик, гиёҳвандлик, судхўрлик, ширк ва туҳмат-бўҳтон кабилар оғир гуноҳлардан ҳисобланади.

Ўз диёримиздаги мавжуд бўлган 4000 га яқин барча жомеъ масжидларимизда ҳурматли имом-хатибларимиз шаръий масалаларини мана шу Имом Аъзам мазҳабларида Қуръон ва Суннат (ҳадис)га амал қилган ҳолда олиб борадилар. Биламизки, Ислом дини кишиларни бир-бирларига нисбатан меҳру-оқибатли бўлишга чақириш билан бирга уларни динидан, миллатидан қатъи назар, ўзаро ҳурмат-иззат кўрсатишга ундайди. Бу нарса эса, ўз навбатида жамиятнинг бирлиги, унинг аъзолари орасида дўстликни мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этади.

Алҳамдулиллаҳ, диёримиздаги меҳнатсевар халқлар, турли миллат ва элат вакиллари ила дўст-биродарликда, тинч-тотув ҳаёт кечириб, жамиятимиз равнақи ва тараққиётига ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Буларнинг бош мезони диёримиздаги тинчлик, осойишталикдир. Аллоҳ таолонинг берган улуғ неъматларидан бири бу тинчлик. Ер юзида тинч ҳаётни сақлаш ҳар бир кишининг, бутун инсониятнинг олий даражадаги вазифасидир. Аллоҳ таоло юртимизга буюк Истиқлол туфайли тинчлик деган улуғ тотли неъматни инъом этди. Мана шундай улкан неъматга етишиб турган вақтимизда мусулмонлар ўртасида баъзи бир ихтилофларни пайдо бўлишлиги биз дин аҳлларини ҳам қаттиқ ранжитди.

Бу нарса эса ўз навбатида улуғ неъмат шукронасини қилиш ўрнига мусулмонлар орасида турли хил низолар келтириб чиқаришга сабаб бўлиб исломда бу тинчлик қадрини билмаслик куфронаи неъмат ҳисобланади.

Фарғона водийсидаги бир оз бўлса-да, кўнгилсиз воқеалар бўлиб ўтганининг барчамиз гувоҳи бўлдик. Шунинг учун ҳам ақидапарастлик ва мутаассиблик ҳаракати кўринишидаги ихтилофли ҳолатларга барҳам бериб, Яратганнинг ризолиги ва эзгу мақсадлари йўлида бир тану бир жон бўлиб, Парвардигорнинг ўзаро бирбирига биродар бандаларидан бўлишликни халқ оммаси орасида диний идорамиз уламолари, вилоятлардаги вакилларимиз ва ҳурматли имом-хатибларимиз кенг тарғибу ташвиқ қилиб бориш.

Миллий дастур: эртанинг ўйлари

МАЛАЙЗИЯДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ

Яқинда Тошкент Давлат Иқтисодиёт университетининг профессор-ўқитувчиларидан бир гуруҳи Малайзиянинг "Седая" коллежи билан тузилган шартномага асосан "Менежмент ва маркетинг" мавзусида бўлиб ўтган семинарда қатнашиб қайтдилар.

Малайзияда таълим тизими кўпроқ Буюк Британия ва АҚШ таълим тизимига яқин. Бизнинг фикримизча, бунга сабаб, уларнинг узоқ йиллар инглизлар мустамлакасида бўлганлигидир. Таълим тизими қуйидагича босқичда амалга оширилади: Мактаб-Коллеж-Университет.

Малайзияда 4 мингга яқин мактаб бўлиб, уларнинг 95 фоизи давлатга қарашли, 5 фоизи эса хусусийдир.

Давлат мактабларида ўқиш малай тилида, хусусий мактабларда эса -- инглиз, хитой, ҳинд, араб тилларида олиб борилади. Давлат мактабларида ўқувчилар ойига 3 АҚШ доллари, хусусий мактабларда эса ойига 20 АҚШ доллари тўлайдилар. Ҳар бир мактаб ўқувчилари ўз кийим формасига эга.

Малайзияда 300 га яқин коллежлар бўлиб, шулардан 20 таси университет ҳуқуқига эгадирлар. Жумладан, "Седая коллеж"и ҳам университет ҳуқуқига эга. Коллежларнинг кўпчилиги хусусий бўлиб, улар университетларга иқтидорли талабалар тайёрлаб беради.

Малайзия мамлакати кўп жиҳатдан Ўзбекистонга ўхшашдир. Малайзияликларнинг меҳмондўстлиги, хушмуомалалиги бизнинг халқимизни эслатади.

Яна бир ўхшаш томони шундаки, бу давлат мустақилликка эришганига энди 40 йил бўлиб, ёш ривожланаётган мамлакатлар қаторига киради. Шу жиҳатдан Малайзия ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларнинг тез ривожланишига ҳамма имкониятлар мавжуд.

Биргина таълим соҳасини оладиган бўлсак Малайзияда бизга ўрнак бўладиган томонлари жуда кўп. Аввалабор, ўқув юртларининг мустаҳкам замонавий моддий-техника базасига эгалиги, таҳсинга сазовордир. Коллеж ҳовлисида 5-6 та энг замонавий компьютерлар жойлаштирилган ва улар "интернет" тизимига уланган бўлиб, талабалар бемалол улардан фойдаланиши мумкин.

Малайзияда ҳар бир ўқитувчи ўтиладиган фанлар бўйича ўз модулига эга ва маъруза материалларини олдиндан талабаларга тарқатиб беради. Бундай усул талабаларнинг дарсга тайёрланиб келишига ёрдам беради, иккинчидан ўқитувчи вақтни тежаб, дарс соатида асосий керакли муаммоларни ёритади.

Демак, талабалар ўз устида кўпроқ мустақил ишлайдилар, ҳамда тушунмаган жойларини домлалардан сўраб билиб оладилар.

Уларда таълим беришда ҳар бир талабага индивидуал ёндашилади, талабалар қобилиятига қараб гуруҳларга бўлинади. Худди АҚШ ва Европа мамлакатларидагидек улар ҳам "кредит" оладилар (яъни, кредит -- бу фанлар бўйича маълум норма). Масалан, талабаларга энг кўпи билан бирданига фақат 5 та "кредит"га рухсат берилади, уни муваффақиятли топширгандан сўнг яна бошқа фанлардан кредит олиши мумкин.

Бу тажрибани бизнинг университетларда ҳам қўлласа яхши самара беради. Яъни ўқув йили 3 сместерга бўлиниб, талабаларнинг имкониятига қараб кредитлар (фанлар) берилса, талабаларга анча енгиллик туғилади, чунки бирданига ҳозиргидай 10-12 фанни эмас, 3-4 фанни ўзлаштириш осонроқ кечади.

Малайзия ўқув юртлари АҚШ, Европа ва бошқа ривожланган мамлакатлар ўқув юртлари билан яқиндан алоқа ўрнатганлар ва ҳамкорликда кўп дастурларни амалга оширадилар. Масалан, "твининг", "жоинт" ва "трансфер" дастурлар ёки дистанцион таълим (интернет, электрон почта, телевизор, радио орқали ўқитиш) каби таълим турлари ривожлангандир. Жумладан, "Седая" коллежи юқорида айтганимиздек кўп хорижий университетлар билан алоқа ўрнатиб, уларнинг дастури асосида талабаларни ўқитиб, хориж дипломларини топширади.

Бу эса таълим хизматлари бозорини ривожлантиришда катта ёрдам беради. Агар талаба АҚШга бориб, Нью-Йорк университетида ўқиса йилига 16 минг АҚШ доллари тўлаши керак бўлса, Малайзияда эса кўпи билан 4,5-6 минг АҚШ доллари тўлаб ўқийди. Натижада ўқиш анча арзонга тушади. Шунинг учун Малайзияга кўп мамлакатлардан ёшлар келиб ўқимоқда.

Ривожланган хориж мамлакатлари, шу жумладан, Малайзия таълим тизимининг ташкил қилиниши тажрибаси шуни кўрсатадики, ўқув юртларининг мунтазам мукаммаллашиб бориши учун улар ўртасида доимий рақобат бўлиши керак. Шунинг учун, таълим тизимида бепул ўқиш билан бир қаторда пуллик ўқиш, давлат, нодавлат ўқув юртларини ҳам кўпайтириш зарур. Бу ишни мактабгача тарбиядан бошлаб, айниқса кичик хусусий академик лицей ва касб-ҳунар коллежларида ривожлантирса бўлади. Кейинчалик аста-секин хусусий олий ўқув юртлари ҳам очилиши мумкин. Натижада рақобат муҳити пайдо бўлади ва мутахассислар тайёрлаш сифати тубдан яхшиланади. Бу эса республикага бошқа мамлакатлардан ҳам кўплаб кишиларни ўқишга жалб қилиб, интелектуал экспорт имкониятимизни оширади.

Маълумки, ҳозирги кунда республикада Олий таълим бўйича алоҳида Низом ишлаб чиқиш жараёни кетаяпти. Шунинг учун, Олий таълим тўғрисидаги Низом ва бошқа норматив ҳужжатлар ишлаб чиқилишида чет эллик тажрибалар, айниқса бозор иқтисодиёти қонуниятлари эътиборга олиниши бизга катта самара беради деб ўйлайман.

И.САИФНАЗАРОВ,
профессор, ТДИУ
маънавий ва маърифий масалалар бўйича биринчи проректори

ЮРТ ТАЯНЧИ

Маданият ишлари вазирлигининг Болалар бадиий ижодиёти республика марказида Оила йилига бағишлаб бир йўла икки кўргазма очилди. Уларнинг бири «Оила табиатнинг шоҳ асаридир» деб номланган. Унда марказ студияларида қатнашаётган ёш истеъдодларнинг тасвирий ва амалий санъат турлари бўйича асарлари намойиш этилмоқда. Иккинчиси - рассомлик студиясининг аъзоси, ёш мусаввира Феруза Эркабоеванинг «Оила - мустақил юрт таянчи» деб аталган шахсий кўргазмасидир. Ёш ижодкор Тошкентдаги 319-мактабнинг 8-синфида ўқийди. Бир неча йилдан бери таниқли рассом Ваҳоб Зиёев раҳбарлигида касб сирларини ўрганмоқда.

-- Ёш ижодкорларнинг кўпи ҳозирдаёқ ўз асарлари билан халқаро танловларда қатнашиб, совринли ўринларни эгалламоқда, -- дейди Ўзбекистон халқ рассоми Алишер Мирзаев. - Феруза хусусида эса алоҳида тўхталишни истардим. У ҳали ёш бўлишига қарамай мураккаб композицияларни бемалол чиза олиши, тасвирга монанд ранг танлай билиши билан ўз тенгдошларидан ажралиб туради. У ўзбекона урф-одатларимиз, турли маросимлар, манзараларни болаларга хос тасаввур билан ифода этади. Бу, айниқса, унинг «Кўчат экиш», «Хоразмча рақс» асарларида яққол кўзга ташланади.

ЎҚУВ-КЎРГАЗМА МАРКАЗИ ОЧИЛДИ

Тошкент Тўқимачилик ва енгил саноат институтида Германиянинг «Гейделберг - Марказий Осиё» фирмаси полиграфия ўқув-кўргазма марказининг семинар-тақдимот маросими бўлди.

«Гейделберг» матбаачиликда замонавий техникани қўллаш ҳамда мутахассислар тайёрлаш борасида дунёнинг етакчи фирмаларидан ҳисобланади. Айни пайтда унинг ваколатхоналари 15Одан ортиқ мамлакатда фаолият кўрсатмоқда.

Ҳозирча Марказий Осиёда ягона ушбу ўқув-кўргазма марказида институтнинг ўқитувчилари ва талабалари германиялик мутахассислар ёрдамида матбаачиликда қўлланилаётган замонавий техникани ўрганади ва малака оширади.

Маросимда институт ректори Ҳ. Алимова, «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни бош директори И.Шоғуломов, Германиянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Р.Биндзайл ва бошқалар сўзга чиқиб, Ўзбекистон-Германия муносабатлари тобора ривожланиб бораётганини, институт ҳузурида «Гейделберг» фирмаси ўқув-кўргазма марказининг очилиши ҳам бунинг яққол далили эканлигини таъкидладилар.

КУРСАНТЛАР МУСОБАҚАЛАШМОҚДА

Андижон вилояти «Ватанпарвар» мудофаага кўмаклашувчи ташкилоти ташаббуси билан вилоятдаги автомобил мактаблари курсантлари ўртасида кўпкураш бўйича мусобақа бўлди. Унда барча шаҳар ва туманларнинг терма командалари иштирок этди.

Умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни Қўрғонтепа автомактаби командаси эгаллади. Иккинчи ва учинчи ўринларни Шаҳрихон автомактаби ва Андижон шаҳри автомактабларининг бирлашган командалари олди.

Шахсий биринчиликда Қўрғонтепа автомактаби курсантлари Жўрабой Тилаков, Жаҳонгир Каримов ҳамда Андижондаги бирлашган команда аъзоси Сардор Раҳмонов энг яхши натижа кўрсатди.

Мусобақа ғолиблари ва совриндорлари дипломлар, совринлар ҳамда пул мукофотлари билан тақдирланди.

ЎзА мухбирлари хабарлари

УМРИМ МЕҲРУ СОҒИНЧ КЎЧАСИДИР

Шоир Сирожиддин Саййиднинг "Сариосиёда шеърият кечаси" номли шеъри қуйидаги мисралар билан якунланади:

Бутун умрим меҳру соғинч кўчасидир,
Бор ҳаётим бир шеърият кечасидир.

"Туркистон" газетаси қошида ташкил этилган "Шеърият сабоқлари"нинг 8 апрель чоршанба куни ўтказилган кечасидаги руҳият юқоридаги мисраларга ҳамоҳанг бўлди.

Шоир Муҳаммад Юсуф ёш ижодкорлар даврасини Сирожиддин Саййид шеърияти хусусидаги самимий дил сўзлари билан очди.

«Туркистон» кунномасидан

Мунозара дебочасида берилган шеър техникаси ҳақидаги саволдан бошланган фикрлашув мавзуси кенгайиб ғарб ва шарқ шеъриятининг ўзига хос хусусиятлари ҳамда уларнинг ҳозирги адабий жараёнга таъсири ҳақида борди. Унда таниқли мунаққид Раҳимжон Раҳмат ҳамда ёш ижодкорлар ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар. Айниқса, мумтоз адабиёт борасидаги баҳс қизғин тус олди.

Мунозара ўз-ўзидан мушоирага айланди. Сирожиддин Саййиднинг кўнгилга яқин шеърлари ва шеърий тўпламлари ҳақидаги сўзларидан сўнг мушоирани ёш ижодкорлар ўзлари давом эттиришди.

Алишер Назар, Шарифа Мадраҳимова, Абдулазиз Раимов, Баҳор Ҳидирова, Муртазо Юсупов, Шерали Нишонов, Ўлмасбек Холмўминов, Нигора Усмоновалар ўқиган шеърлар давра аҳлининг алоҳида эътиборига сазовор бўлди.

Фарғона вилояти Бағдод туманидан келган ҳаваскор шоира Озода Тўрақулова, Янгийўл шаҳар 44-мактаб ўқувчилари Холида Тошпўлатова, Мадина Алимовалар ҳамда деновлик ижодкор ўқитувчиларнинг иштироки ҳам даврага ўзгача файз бағишлади.

Қарама-қарши фикрлар ва турфа хил туйғулардан иборат мунозара ва мушоираларнинг охирига етмаган завқу шавқи келгуси машғулотларда кутилмоқда. Зеро, бугунги машғулотда ёш ижодкорлар руҳиятидаги ЖОНЛАНИШ шу севинчдан дарак берди.

Мухтасар ТОЖИМАМАТОВА.

Қишлоқи дугонанг

Эшик қўнғироғининг безовта жиринглаши мени уйғотиб юборди. Ширингина ухлаётган эдим-а. Ким келдийкин саҳарлаб? Эринибгина ўрнимдан туриб, норози оҳангда сўрадим: "Кимсиз?" "Мен, кенойи, сут, қатиқ, қаймоқ олмайсизми?" Эшикни очсам ўн тўққиз-йигирма ёшлардаги қиз қўлида иккита оғир сумкани кўтариб ҳансираб турибди. У билан кечагина гаплашган эдим. Исми Муҳайё. У тенги баъзи қизлар ҳозир қулоғининг тагида бомба портлатсангиз ҳам иссиққина ўрнидан силжимаса керак. Муҳайё бўлса ёғин-сочинли кунларда ҳам "Қатиқ, сут келди" деб бақирганича йўлакма-йўлак юради. Кеча суҳбатлашаётиб унинг ҳар куни Ғазалкент тумани Искандар қишлоғидан қатнашини билдим.

ҚАТИҚЧИ ҚИЗ

-- Муҳайё, соат нечада турасиз?

-- Уч яримда, агар кеч қолсам поезд кетиб қолади-да.

-- Кунига неча килограммча юк кўтариб уйдан чиқасиз?

-- Ўттиз килограммлар атрофида.

-- Маҳаллаларда қанча вақт юрасиз?

-- Соат 11.30 да электричка Ғазалкентга қайтади, шунга улгуришим керак.

-- Кунига неча сўм даромад қиласиз?

-- Ошиб кетса 400 сўм.

... Муҳайёлар оилада саккиз киши яшар экан. Икки акаси ишлайди, ота-онаси нафақада. Айтмоқчиманки, оила Муҳайё топадиган пулга муҳтож бўлиб қолгани йўқ. Аммо у барибир ишлаши керак, орзу-ҳавас дегандай...

Маҳалламизга ҳар куни Муҳайёга тенгдош, ҳатто ундан кичикроқ қизлар ҳам бидон-бидон сут-қатиқларни судраб келадилар.

Ҳали уларни суяги ўсишдан тўхтамаган. Тўхтаганда ҳам қиз бола аёл киши учун мунтазам оғир юк кўтариш оқибатида умуртқа поғоналари орасидаги тоғай суяклари бир-бирига ёпишиб, зичлашиб қолиб, суяк сили, букри ва шунга ўхшаган оғир хасталиклар келиб чиқаркан.

-- Муҳайё, шу сут-қатиқларингни бирор киши маҳаллаларга шартнома асосида машиналарда олиб келиб сотса бўлмасмикин?

-- Мен кичкина одам бўлсам, биров қулоқ солармиди?

-- Яқинда телевизорда беришди. Кўрдингизми, "Меҳробдан чаён"ни?

-- Қулоғимга чалингандай бўлди, кўролмадим. Эрта ухлайман, эрта туриш керак.

-- Газета-журнал ўқишга ҳам вақтингиз бўлмаса керак?

-- Ўқишга унчалик қизиқмайман. Уйга қайтгач, бироз дам олиб, яна сут-қатиқ ҳаракатига тушаман...

... Муҳайё ўз посёлкасида бирорта ёшлар ташкилоти борлигини ҳам билмайди, дунё билан иши йўқ, ҳадиги -- поезддан қолиб кетмаслик, нияти -- сут-қатиғини сотиб тугатиш...

Шу тарзда унинг ёшлиги ўтиб бораётир. Дарвоқе, у ўзи мутлақо ҳаётидан норози эмас. Лекин уни ҳам атрофидагилар ўз даврасига тортса, ҳаётнинг у билмаган гўзал томонлари борлигидан боҳабар этса қандай яхши бўларди.

Қутлибека РАҲИМБОЕВА.

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

(13 апрелдан — 19 апрелгача)

ҲАМАЛ. Бошлиғингиз билан тортишманг. Бу ҳафта ҳеч кимга қарз берманг ва қарздор бўлиб қолишдан эҳтиёт бўлинг.

САВР. Янги бизнесни бошлашингиз ошна-оғайниларингиз билан тортишувга сабаб бўлса-да, сизга яхши даромад олиб келади.

ЖАВЗО. Ҳафтанинг бошида даромадли ишга қўл урасиз. Кўчмас мулк билан боғлиқ ишингиз омад келтиради.

САРАТОН. Баъзи қалтис ишлардан тийилинг. Яқин келажакда юқори лавозимга кўтарилишингиз мумкин.

АСАД. Ҳафтанинг биринчи ярмини соғлиғингиз учун ажратинг. Эски касалингиз бироз безовта қилиши мумкин. Ҳафтанинг иккинчи ярми омадли келади.

СУМБУЛА. Қимматбаҳо қоғозлар билан олиб борилган ишларингиз яхши натижа беради.

МЕЗОН. Кўчмас мулк ва бизнесга боғлиқ сармояли ишга қўл урасиз. Кўп танишлар орттирасиз.

АҚРАБ. Ўтган кўнгилсизликларни эсингиздан чиқаринг. Маоши кўп бўлсада бошқа ишга ўтманг.

ҚАВС. Бу ҳафтадаги никоҳ келажак ҳаётингизда бахт келтиради. Фарзандларингиз аъло ўқиб, сизни хурсанд қилишади.

ЖАДЪИ. Уй ишларини ҳал қилиш учун анча меҳнатингиз сарфланади. Тижорат ишларингизда ноқулайликлар учраб туради.

ДАЛВ. Бўйдоқлар тўй ҳаракатини сир сақлаб турганлари маъқул. Шахсий муаммоларингизни ҳал қилишда яқин қариндошларингиз ёрдам беришади.

ҲУТ. Кўчмас мулк билан боғлиқ ҳаракатни кейинги ҳафтага суринг. Никоҳ тўйига тайёргарликни тезлаштиринг.

ДУШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00—8.30 «Хафтанома».
*
8.30 «Наврўз тароналари».
9.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Сополда акс этган дунё».
9.40 «Темурнома». Видеофильм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Кино янгиликлари».
10.20 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.40 «Жоний хаёлпараст». Бадиий фильм.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
12.35 Спорт. Спорт. Спорт.
12.55 «Болалар нашрлари — меҳмонимиз».
13.15—14.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати «Хоразм» (Урганч) — «Навбаҳор» (Наманган).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Сиртқи телевизион олимпиада.
18.30 «Олам ва одам».
18.50 «Юрак, сенсан менинг ронким...» Р. Одамбоева.
19.10 «Ҳуқуқий жамият сари».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Дийдор». Тележурнал.
21.55 Дилрабо тароналар.
22.25 В. Шекспир. «Қирол Лир». А. Ҳидоятов номидаги Ўзбек давлат драма театри спектаклининг премьераси. 1-қисм.
23.40 «Ахборот».
00.15 — 00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи» (рус тилида)
18.15 «Ёрилтош». «Мультўплам».
18.35 «100 йиллик саргузаштлар давомида». Телесериал.
19.05 «Тарозу».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Олтин мерос».
21.15 «Чоликуши». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (Туркия).
22.05 «ТВ-2» — шу ҳафтада.
22.25 «Бешинчи ўлчов».
22.45 «Даракчи» (рус тилида)
22.55 Оҳанглар ва эълонлар.
23.05 «Ёш Индиана Джонс хроникаси». Телесериал.
23.55 — 24.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.
*
20.30 «Тошкент — янги шаҳар». Манзарали фильм.
20.40 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
*
Россия давлат телевиденеси.
21.00 — 21.35
*
21.40 «Катта талант». Бадиий фильм(Олмония).
22.55—23.15 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевиденеси
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультомоша».
19.05, 22.20 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара».
19.55 «Жаҳон».
20.15 «Чинор» видеоканали: «Рангинкамон»
«Дидар».
20.55 «Мусиқий танаффус».
21.00 «Умр баҳори».
21.15 «Табиат шифохонаси».
21.25 «Намастэ».
21.45 «Ҳаёт карвони».
22.05 «Бож хирож».
22.25 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
22.45 «Спорт-тайм».
23.15 — 23.25 Хайрли тун!

СЕШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00-8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Ватан, мадҳингни куйлайман!». Мусиқий дастур.
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Ёшлик» студияси. «Оила».
9.40 «Темурнома» Видеофильм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Собиту сайёрада». Адабий кўрсатув.
10.25 Инглиз тили.
10.50 «Ҳа, ҳа, ҳа». Ҳазил, ҳажвия, ҳангома.
11.15 Алифбо сабоқлари.
11.45 «Рақс оламида».
12.05 «Олам ва одам».
12.25 «Тимсоҳ ва шер исканжасида». Мультфильм.
12.35— 14.00 В. Шекспир. «Қирол Лир». А. Ҳидоятов номидаги Ўзбек давлат драма театрининг спектакли. 1-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Мультфильм. «Бир том остида».
18.25 Сиртқи телевизион олимпиада.
18.45 «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.05 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
1955 «Дунё адабиёти».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 Бевосита мулоқот.
21.35 Олтин мерос. «Барҳаёт наволар». Ҳ. Охунова.
22.15 «Ўзбекистон фуқароси.
22.35 В. Шекспир. «Қирол Лир». А. Ҳидоятов номидаги Ўзбек давлат драма театри спектаклининг премьераси. 2-қисм.
23.55 «Ахборот».
00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 «Ёввойи ҳайвонот олами».
19.10 Шарқ эстрадаси.
19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Мусиқий меҳмонхона».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Онагинам».
21.10 «Чоликуши». Телевизион бадиий фильм. 2- серия.
22.00 Кундалик.
22.10 Спорт қитъаси.
22.40 «Даракчи».
21.50 Оҳанглар ва эълонлар.
23.00 Кинонигоҳ. Майкл Дудикофф «Йўқотишга буйруқ берилсин» фильмида.
00.30 — 00.35 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.
*
20.30 «Тошкент — янги шаҳар». Манзарали фильм.
20.40 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
*
Россия давлат телевиденеси.
21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 Бриджет Бардо «Никоҳ кечаси» фильмида (Франция).
24.00 «Хотирамиздаги шаршара». Телефильм.
00.10 — 00.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевиденеси
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультомоша».
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 Телефакт.
19.35 «Елкин».
19.50 «Мусиқий дақиқалар».
19.55, 22.30 — Эълонлар.
20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.45 Очиқ дарс.
21.05 Мусиқий дақиқалар.
21.10 «Долзарб репортаж».
21.25 Солиқ ҳақида сабоқлар.
21.50 «Уйингиз».
22.10 Хит-коллекция.
22.35 «Қувноқ кино».
23.55 — 00.05 Хайрли тун!

ЧОРШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Лирик концерт.
8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Нафосатга бахшида умр».
9.15 «Бокира туйғулар».
9.40 «Темурнома» Видеофильм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Мусиқий саёҳат».
10.25 Болалар учун. «Мактублар — кабутарлар».
10.50 «XIII Осиё ўйинлари олдидан».
11.10 «Шаҳар табобати»
11.30 Ўзбек куйларидан концерт.
12.05 «Хазина».
12.30 «Алдар Кўса ва бой». Мультфильм.
12.40 — 14.00 В. Шекспир. «Қирол Лир» А. Ҳидоятов номидаги Ўзбек давлат драма театрининг спектакли. 2-қисм.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Бешбармоқ». Тележурнал
18.30 «Шеър ва шуур».
18.40 «Ёшлик» студияси. «Балоғат бекати».
19.05 «Ислоҳот ва масъулият».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.50 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури— амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Мухлис ёхуд қўшиқ изидан...»
21.55 «Бу қадим йўлларда». Публицистик кўрсатув. 1-қисм.
22.10 «Ўхшаш чеҳралар».
22.50 «Тафаккур ва тақдир».
23.10 «Алпомиш» достонининг 1000 йиллигига. «Битик».
23.30 «Ахборот».
23.55 — 24.00 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 «Жаҳон халқлари эртаклари».
18.35 «XX аср жиноятлари». Телесериал.
19.05 «Дойче Велле» тақдим этади...
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Тарона».
20.10 «Нафис мажлислар».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кулгига нима етсин».
21.15 «Чоликуши». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.
22.05 «Хонадон».
22.25 «Даракчи» (рус тилида).
22.35 Оҳанглар ва эълонлар.
22.45 «Буюк изқуварлар. Каломбо». Телесериал.
00.15 — 00.20 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.15 Янгиликлар.
*
20.40 «Долзарб репортаж». Телекўрсатув.
*
Россия давлат телевиденеси.
21.00 — 21.35
*
21.40 «Бронкс — Апачилар макони». Бадиий фильм. Бош ролда — Пол Ньюмен.
23.30 «Буюк Ипак йўли». Телефильм.
23.50 — 00.10 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевиденеси
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультомоша».
19.05, 22.05 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 «Мусиқий дақиқалар».
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Парвоз».
20.30 Оҳанглар оғушида.
20.45 Ҳуқуқ ва бурч.
21.10 «Азизим».
21.35 «Дурдаршан».
22.10 Кинематограф. «Мисс фаришта».
23.35 — 23.45 Хайрли тун!

ПАЙШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!
8.00 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 Дутор ва танбур тароналари.
9.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ургутлик кулол».
9.20 «Бола дунёни тебратар».
9.40 «Темурнома». Видеофильм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф».
10.25 «Болалар хотира китоби» Ҳ. Имонбердиев.
10.50 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
11.10 «Миллий эстрада — давр талаби».
11.40 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
12.05 «Олимпиадачилар орамизда». Спорт дастури.
12.20 «Камолот».
12.35 Кундузги сеанс. «Сиздан у гина, биздан бу гина». Бадиий фильм.
14.10 —14.30 «Донишнома».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Кел, дўстлашайлик». Мультфильм.
18.20 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.35 «Ажаб саодат эрур...» Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.05 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 Ёш хонандалар концерти.
22.00 «Бу қадим йўлларда». Публицистик кўрсатув. 2-қисм.
22.15 «Бозор рақобати — сифат кафолати».
22.35 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув.
23.00 Аруз гулшани.
«Сомон йўли» маърифий-дунёвий кўрсатувлар мажмуаси:
23.10 «Абадият қўшиғи».
23.30 «Нотаниш дил суҳбати».

23.45 «Ибтидо иноятн».
00.05 «Ахборот».
00.30 — 00.35 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи»
18.15 «Аралаш -қуралаш». Болалар учун дастур.
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесерил.
18.50 Дилнавоз садолар.
19.00 «Катта танаффус». Телеўйин...
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 Бир жуфт қўшиқ.
20.05 «Табобат оламида».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Мутойиба».
21.20 «Чоликуши». Телевизион бадиий фильм. 4-серия.
22.10 «Одамлар орасида».
22.35 «Даракчи».
22.45 Оҳанглар ва эълонлар.
22.55 Оилавий экран. «Мен бир қизни учратдим». Кинокомедия.
00.25—00.30 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.20 Янгиликлар.
*
20.45 «Семурғ — бахт қуши». Телефильм.
*
21.35 Эълонлар.
21.40 Ҳинд фильми ишқибозларига: «Парама». 1-серия.
22.40 — 23.00 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевиденеси
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультомоша».
19.05 «Ҳамшаҳарлар».
19.25 «7 дан 70 гача».
19.50 Мусиқий дақиқалар.
19.55, 22.55 — Эълонлар.
20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.45 «Ракурс». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.15 «Интерспорт».
21.35 Минг бир маслаҳат.
21.50 «02» тўлқинида.
22.05 Каталог.
22.15 «Мода ҳақида».
22.35 Мусиқий Олимп.
23.00 «Киносалон».
00.20 — 00.30 Хайрли тун!

ЖУМА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Олам қўшиққа тўлсин». Мусиқий дастур.
8.55 «Юзма-юз».
9.15 «Ёшлик» студияси. «Сени Ватан кутади».
9.40 «Темурнома» Видеофильм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Ҳикматлар хазинаси».
10.30 Немис тили.
11.00 «Деҳқон баҳори».
11.20 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
12.05 «Олов дамини даф этиб».
12.20 «Меҳр макони».
12.35 Кундузги сеанс. «Кўринмас одам». Бадиий фильм.
14.10 — 14.30 «Олтин хотира». Адабий кўрсатув.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун «Фарзанд — умид юлдузи».
18.25 «Бир жуфт қўшиқ».
18.35 «Ёшлик» студияси, «Ўзлигингни излайман». Телебеллашув.
19.00 «Хайрат». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Таянч нуқтаси».
20.10 Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 Санъат усталарининг концерти.
22.15 «Бу қадим йўлларда». Публицистик кўрсатув. 3-қисм.
22.30 «Саҳна ҳаёти».
23.00 «Ахборот».
«Мунаввар дунё» маърифий-дам олиш дастури:
23.25 «Азиз сиймолар».
23.45 Бадиий фильм.
01.00—01.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Бор экан-да, йўқ экан».
18.40 «XX асрнинг улуғ жумбоқлари». Телесериал.
19.10 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Кўнгил тароналари».
20.10 «Дубляж».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Хуш келибсиз».
21.20 «Чоликуши». Телевизион бадиий фильм. 5-серия.
22.10 «Даракчи».
22.20 Оҳанглар ва эълонлар.
22.30 Бокс. Бокс. Бокс.
22.50 Саргузашт фильмлар экрани. «Геракл саргузаштлари».
00.10 — 00.15 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

17.10 Киноафиша.
17.15 Янгиликлар.
*
20.40 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий дастур.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Парама». Бадиий фильм. 2-серия.
22.40—23.00 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевиденеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультомоша».
19.05, 21.35 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 «Уй остонадан бошланади».
20.25 «Наволарда аён этсам».
20.45 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.05 «Дурдаршан».
21.40 Кинематограф. «Машина ойнасидаги шайтонвачча».
23.05 Араб эстрадаси.
23.35 — 23.45 «Мунаввар тонг истаб...».

ШАНБА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.00 «Шоҳруҳ» клуби.
9.20 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ўзбекистон баҳори».
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
9.50 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
10.10 «Мулоҳаза, муносабат, мунозара».
10.30 «Орзулар қанотида».
10.50 «Ўйла, изла, топ». Телемусобақа.
11.30 «Зиёрат».
11.40 «Куйла, ёшлигим». Мусиқий дастур.
12.10 «Ёзувчи ва замон».
12.30 «Кичкинтой» устахонаси.
12.50 Кундузги сеанс «Цирк майдонига йўл». Бадиий фильм.
14.05 — 14.35 «Маънавият». Публицистик кўрсатув.
* * *
16.25 Кўрсатувлар тартиби.
16.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) — «Нефтчи» (Фарғона). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Мультолам».
18.20 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
18.40 «Бахтли воқеа».
19.25, 20.25, 20.55, 22.25 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 Ўзбекистоннинг янги тарихи.
21.25 «Ҳамма кўриши шарт... эмас».
22.30 «Чироғи ёниқ уй». Телетанлов.
23.00 «Ахборот».
«Тунги ёғду» дам олиш дастури:
23.25 «Соғинч». Киноконцерт.
23.45 «Шароитни ўзгартирувчи». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
01.15 — 01.20 Ватан тимсоллари.

II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Боланинг тили».
9.15 Ҳ. Султонов. «Чангак». Видеофильм.
10.15 «Хуш келибсиз».
10.35 «Таурас куч тўпламоқда». Телесериал.
11.25 «Дойче Велле» тақдим этади...
11.45 Бокс. Бокс. Бокс.
12.05 Болалар экрани. Уолт Дисней мультфильмлари.
13.25 «Сир».
13.45 «Нью-Йорк». Телесериал.
*
14.30 Кўрсатувлар дастури.
14.35 «Ёрилтош». Мультўплам.
14.45 Дубляж.
15.00 «Очун».
15.20 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
16.10 «Спорт қитъаси».
16.40 «Мутойиба».
17.00 «Санта-Барбара». Телесериал.
17.45 «Гулдаста». Мусиқий дастур.
*
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Даракчи».
18.10 «У ким? Бу нима?».
18.25 «Спорт қитъаси».
19.00 «Қонун ҳимоясида».
19.10 «Таянч».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Бизнес-академия.
20.10 Киноконцерт.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.30 «Даллас». Телесериал.
22.20 «Ханда дўкони».
22.40 «Даракчи».
22.50 Оҳанглар ва эълонлар.
23.00 Кинонигоҳ. «Кугемуша» (Япония).
00.40 Эстрада концерти.
01.00 — 01.05 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.15 «Гўзаллик яратувчилар». Телефильм.

IV

10.00 «Спектаклдан сўнг».
10.20 Эълонлар.
10.25 «Шанба эртаги».
11.35 — 12.05 «Кросс-Роудс» кафесига хуш келибсиз!».
(«Америкага бир назар» кўрсатувига илова: инглиз тили ҳамма учун).
***
17.10 — 18.45 Туркия телевиденеси
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультомоша».
19.05 Автореид.
19.15 «Далил ва шарҳ».
19.30 «Рақслар қанотида».
19.55, 21.35 — Эълонлар.
20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.45 «Ягона осмон остида».
21.00 «Бу ажиб дунё».
21.15 Хит-коллекция.
21.40 Киносалон.
23.20 Спорт-марказ.
24.00 — 00.10 Хайрли тун!

ЯКШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Бизга мактуб йўллабсиз».
11.20 «Фан уфқлари».
11.40 «Ўзбекистон бастакорлари». Н. Норхўжаев.
12.05 «Ёшлик» студияси. «Менга сўз беринг!».
12.35 «Туркий қавмлар». Юз.
12.50 «Санъат олами».
13.10 «Ҳамма кўриши шарт... эмас».
14.10 — 14.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Насаф» (Қарши) — «Бухоро» (Бухоро).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Хўжа Насриддин». Мультфильм.
18.10 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
18.40 «Санъаткор саодати». Ш. Аҳмедов.
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.15 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Ишқ дафтарин варақлаганда...». Кинокўрсатув.
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 Телевизион миниатюралар театри.
21.35 «Якшанба оқшомида». Дам олиш дастури.
22.20 Футбол тарихи.
«Аср мўъжизаси» кинодастури:
23.00 Кино янгиликлари.
23.15 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
23.35 «Махфий дипломатия». Бадиий фильм. 3-серия.
00.35 Футбол. Ўзбекистон чемпионати «МҲСК — «Сўғдиёна» (Жиззах).
01.20 — 01.25 Ватан тимсоллари.

II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «У ким? Бу нима?»
9.15 Ш. Холмирзаев. «Қадимда бўлган экан». Видеофильм.
10.30 «Гулдаста». Мусиқий дас
10.40 Саргузашт фильмлар э ни. «Геракл саргузаштлари
12.00 «Бизнес-академия»
12.15 «Таурас куч тўпламоқда». Телесериал.
13.05 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
«ЯКШАНБАДА ЯХШИ ДАМ ДАСТУРИ:
13.40 Кўрсатувлар дастури
13.45 «Нью-Йорк». Телесериал.
14.35 «Интер-футбол».
15.15 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
15.55 «Хонадонингизга осойишталик тилаймиз».
16.40 «Интер-футбол».
16.55 «Санта-Барбара». Телесериал.
17.40 Келгуси ҳафтада.
*
18.00 Кўрсатувлар дастури
18.05 «Даракчи».
18.15 «Сувости дунёсига саёҳат»
18.30 «Бўш ўтирма».
18.50 «Турфа олам».
19.15 «Нафосат».
19.25, 19.55, 21.00 — Эълонлар
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Жараён».
20.15 «Тақвим». Оҳанглар ва эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Даллас». Телесериал.
21.55 «Изҳор».
22.15 Якшанба кинозали. Эмилис Эстевес ва Мартин Шин «Уйдаги жанжал» драмасида.
00.15 Миллионлар ўйини.
00.35 Жаҳон халқлари эстрадаси.
00.55 — 01.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

III

16.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
16.55 «Цирк, цирк, цирк».
*
23.00 Эълонлар.
23.05 «Оскар--98».
00.25 — 00.50 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсэ?».
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.45 Клип-антракт.
11.55 Эълонлар.
12.00 Киносалон.
14.00 «Ракурс». Бадиий-публицистик кўрсатув.
14.30 «Жонли сайёра».
14.50. Клип-антракт.
15.00 Кундузги сеанс.
16.30 Мультэкран.
16.50 — 17.10 «Сенинг вақтинг».
*
17.10 — 18.45 Туркия телевиденеси
*
18.45 «Мультомоша».
19.00, 21.50 — Эълонлар.
19.05 «Кобра». Телесериал.
19.45 «Бугунги кун мавзуси».
20.00 Клип-антракт.
20.10 «Хайрли оқшом!».
20.40 «Мусиқий Олимп».
21.00 Иштирок этувчилар.
21.20 Жаҳон киноси янгиликлари.
21.55 Киносалон.
23.55 «Буржлар башорати».
00.50 — 01.00 Хайрли тун!

Саёҳатнома

ЕВРОПА ТААССУРОТЛАРИ

Мақолани ўқиётган муштарий ўзини бир зум ўзга мамлакатда -- Европада, аниқроғи Голландияда, Бельгияда, Парижда ёки Люксембургда тасаввур этишини, биз билан ўзга юртнинг кўча ва хиёбонлари, университет ва зиёратгоҳлари, трамвайларида эканини ҳис қилишини истардик. Шунда у мамлакатлараро муштарак нуқталар ҳақида ўй суриб, элимизнинг довруғи бу узоқ юртларда оғизга тушганини яна бир бор дилдан туйиб, режалар тузса ажаб эмас. Зеро, ўзбек учун жаҳон мамлакатларининг дарвозалари берк бўлган яқин ўтмишда элимиз ҳақида ёлғон сўзлар айтилган, бўҳтонлар ёғдирилган эди. Демак, ҳақиқатни тиклашимиз зарур. Фақат рисолаларда ёки халқаро миқёсдаги минбарлардан айтиладиган сўзлар кўмагидагина эмас, шахсий суҳбатларда, оммавий ахборот воситаларида эълон қилиниб хонадонларга етиб борадиган мақола, кўрсатув, эшиттиришларда ҳам бу ҳақда фикр юритиш, маълумот бериш зарур.

БРЮССЕЛЬ ТРАМВАЙИДА 55 ДАҚИҚА

Брюсселнинг марказий қисмидаги йўловчи трамвайда салкам бир соат сайр қилдим. Қўлимда видеокамера бўлгани сабабли гоҳ салонни, гоҳ кўча ва хиёбонларни касетага муҳрлашга имкон бўлди. Зийрак объектив ёрдамида трамвайга чиқаётган йўловчиларга тикилиб боқишга, уларнинг ҳолатини ўрганишга имконият бўларди.

Аввало айтиб ўтайлик: трамвайда юриш биздагидек арзон эмас. Битта чиптанинг нархи 50 франк, яъни 118-120 сўмга тўғри келади. Шу боис йўловчилар ўн марта трамвайга чиқишга имкон берадиган ва нисбатан арзонроқ, имтиёзли паттани 350 франкка (720 сўм) олишга кўникиб қолган эканлар.

Биз ҳам шундай паттадан олиб трамвайга чиқдик. Озода, замонавий компьютер билан жиҳозланган вагонда юмшоқ ўриндиқлар, чипталарга муҳр қўядиган электр ускунаси, ҳайдовчи билан боғланиш учун хизмат қиладиган мосламалар, бекатларнинг номларини қайд этиб турадиган электрон табло мавжуд. Вагонга икки-уч ёш боласини етаклаб чиқаётган аёлларни ёки бўлмаса, салонда ўзаро суҳбат қуриб кетаётганларни учратмайсиз. Бекатда талабга биноан тўхтаган трамвайга чиққанлар дарҳол патталарига муҳр қўйдирадилар-да, ўриндиқларга жойлашиб газета (кўпроқ "Сабосг")ни ўқиб кетаверадилар. Баъзиларни жуда хомуш, ўйчан бир аҳволда кўриб ўзимизнинг йўловчиларни эсладим.

БРОНЗА БОЛАКАЙНИНГ СЎНМАС ЖОЗИБАСИ

Трамвайдан тушиб 10-15 дақиқа пиёда юрсангиз қадимги кўчалардан бирида зарур юмуш билан банд бўлган болакайнинг ҳайкалчасига кўзингиз тушади. Уни бу ерда "монекен пис" дейдилар. Тарихий воқеаларга гувоҳ бўлган, ўзи эса ривоятларда гоҳ ҳазил-мутойиба билан, гоҳ ўта жиддий бир тарзда тилга олинадиган бронзадан ясалган бола ёнига, қай пайтда бормайлик уни ҳар гал либосда кўрдик. Гоҳ спортчилар кийимида, гоҳ ўт ўчирувчилар, гоҳ шаҳзодалар, гоҳ ишчилар, гоҳ ҳарбий-денгиз хизматчиси, маркиз либосида гавдаланадиган бу болакайнинг бисотидаги кийими 200 дан ортиқ бўлса керак.

Брюссель ўз ўғлонини ҳеч кимга бермайди, ахир унинг деярли тўрт асрлик тарихи бор. 1619 йилда ҳайкалтарош Жерон Дюкенда бронзадан болакай қиёфасини яратиш учун қанчадан-қанча ривоятларни ўрганган, завқланган, ижод нашидасидан баҳраманд бўлган эди. Айтишларича, бир зодагон сайл пайтида яккаю-ягона ўғлини йўқотиб қўяди. Беш кечаю беш кундуз излашиб Этюб кўчасидаги бир бурчакда уни зарурияти билан банд чоғда учратишган экан. Брюсселликлар бу шум бола билан боғлиқ бўлган афсоналардан бирини шунчалик меҳр билан, гоҳ кулги, гоҳ ҳазил-мутойиба, гоҳ қайғули бир тарзда айтиб беришадики, беихтиёр 350-400 йил муқаддам бўлиб ўтган воқеаларни ҳамда уларнинг иштирокчиларини рўй-рост кўргандек, уларнинг кулгисини ҳам, ғам-ғуссасини ҳам ҳис этгандек бўласиз. Аслида бундай бўлган экан: Брабонти графлигининг ўғли энагаси билан жанггоҳга айланган катта қаср ичкарисида қолишади. Бу ерларга хужум қилган ёвуз душман қасрдагиларни таслим этишни кўзда тутиб, қамални ҳеч бўшаштирмаган. Ўқ-дори, озиқ-овқат тугаб, жангчилар толиқиб ғалабага бўлган ишонч сўна бошлаган дамда қаср ичкарисидан энага чиқиб Брабонтига "Монекен пис!" яъни "ўғлингиз яна ўрнини ҳўл қилдику" деб айтади. Ҳаёт-мамот учун жанг кетаётган бир пайтда уйда кундалик юмуш билан овора бўлиб, ҳеч нарсадан хабарсиз энаганинг "ўрнини ҳўл қилган болакай" ҳақидаги сўзлари шунчалик бемаврид, таъсирчан, фавқулодда айтилганки, ҳеч ким ўзини кулгудан тўхтата олмаган. Шу дамда қалъани ҳимоя қилаётган жангчилар кўнглида ўз хонадонига, оиласига, фарзандларига бўлган меҳрлари товланиб, "монекен пис!" сўзларини баралла айтиб ҳужумга ташланганлар. Душманни тор-мор этиб, қалъани қамалдан озод этган эканлар. Шу боис ўша болакайни Брюссель ҳимоячиси, деб билишади, ардоқлашади.

Шунда Бухорода Хўжа Насриддинга, Тошкентда Шомаҳмудовларга қўйилган ҳайкаллар комплекси ҳақида ўйлайман-да, Юсуфжон Қизиқ Шакаржонов кулдирибгина қолмай, балки фалсафий ўйларга ҳам ундаб келганини ўйладим. Шунда илгариги баландпарвоз шиорлар ёзилган монументлар ўрнини нималар эгаллаши зарурлигини яна бир бор ҳис этдим.

ВОТЕРЛОО САБОҚЛАРИ

Бельгиянинг жанубида жойлашган Вотерлоо тарих саҳифаларида кўп шарҳланган. Наполеон қўшини 1815 йилнинг 18 июнь куни Францияга қайта туриб худди шу ерда сўнгги марта жанг қилган. 74 минг француз аскарлари Англия, Голландия ва Бельгиянинг 67 минг аскарига қарши жанг қилган. Эрта тонгда бошланган жанг кечгача давом этган. Бу жангда 27 минг француз, 22 минг иттифоқ тузган мамлакатлар аскарлари ҳалок бўлади. Ўша қирғиннинг кўзи гувоҳи сифатида қуриб қолган бир дарахтни кўриб чуқур хаёлга толдим. У майдон ўртасида тик туриб адоватни қоралаяди. Агар унинг тили бўлса шу катта майдонда қолган минглаб аскарлар қони дарё бўлиб оққанини, томирларига сингиб кетгани одам қонининг даҳшатидан вужуди қақшаб қуриганини сўзлаб берган бўларди. Бева қолганлар, фарзандларидан жудо бўлганлар худди шу ерга келиб кўз ёш тўкканлар. Жасадлар орасида фарёд чекиб фарзандларини топа олмай фиғон қилганларнинг гувоҳи ҳам шу ўлик дарахт...

Наполеон даври ўша жанг билан тугади. Мағлубият билан якунланди. Қирғин содир бўлган жойда 1826 йилдаёқ хотира тепалиги ва енгилмас куч-қудрат рамзи бўлган арслоннинг 28 тонналик чўян ҳайкали барпо этилди. Мени арслоннинг баҳайбатлиги, тепаликнинг ҳажми, баландлиги (унинг тепасига 228 зинапоя билан кўтарилиш мумкин) эмас, балки қурилиш жараёни қандай кечгани ҳайратга солди. Айтишларича 40,5 метрлик тепалик учун зарур бўлган тупроқни Холж шаҳрининг хотин-қизлари ташиб келтирганлар. Аёллар билагининг кучи билан бунёд бўлган бу тепалик нафақат жангчиларнинг, балки уларнинг оналари, опа-сингиллари ва севикли ёрларининг ҳам жасорати тимсолидир... Ўша мард хонимларнинг иродаси, маънавий бойлиги туфайли, дунё аёлнинг неларга қодирлигига яна бир бор воқиф бўлди...

Бундай таърифдан кейин юртимизда чоризм зулмига кўрсатилган қаршилик тафсилотларини қайта ўрганиш истаги яна пайдо бўлади. Ўша ерларда монументал комплекслар барпо этиш зарурлиги ҳақида ўйлаб қоламан. Дукчи Эшон ва унинг маслакдошларининг жасорати жиззахликларнинг 1916 йилги қўзғолони, муқаддас қон тўкилган жойлар қайта изланса, ўрганилса, зиёратгоҳларга айлантирилса, авлодлар олдидаги бурчимизни бажарган бўламиз.

ПАРИЖДАГИ ЎН УЧРАШУВДАН БИРИ

Ҳар гал Парижга борганимда қалбимда аллақандай маъюслик пайдо бўлади. Унинг гўзал манзараларини кузатар эканман, кўз олдимда Вольтер, Руссо, Гюго, Мераж, Зояларнинг гўзал сиймолари гавдаланаверади.

Гарчи Пётр Дом черковнинг салобати, атроф-муҳитнинг саранжомлиги, ниҳоятда гўзал манзаралар, ҳатто мусиқа садолари ҳам менинг ўша маъюс кайфиятимни кўтаролмасди.

Биз француз зиёлилари қабул этмаган, лекин 100 йилдан бери Париж меҳмонлари диққатини тортиб келаётган Эйфель минораси ёнида тасвирга ола бошлаганимизда, бир одам келиб:

-- Парижни суратга оладиган жуда қулай нуқта топдингиз, -- деди қўлимдаги видеокамерага ишора қилиб.

-- Мен ҳам манзара тўлиқ кўринадиган жойни кўп излайман. Тополмасдам, расм чизмайман.

-- Бахтли экансиз, рассом учун Франциянинг мактаби, унинг маданияти кўп хизмат қилиши мумкин, -- дедим.

-- Ўзим французман. Лекин рассомчиликка бошқа юртда ўқиганман. Кўриб турганингиздек, ҳозир ўз юртимдаман. Хоҳласангиз, устахонамни кўрсатаман, -- деди у устахона сўзига алоҳида урғу бериб.

Рози бўлдим. Биз озгина юриб "Базилик сакрикёр" черковининг орқасидаги майдонга ўтдик. Майдонда ҳозиргина чизилган портретларни, манзараларни қизиқиш билан томоша қилаётган одамларни кўрдим. Баъзилар рассомлар рўпарасига ўтириб ўз портретларини чиздирар эди. Аён бўлишича ҳамроҳим бўлмиш ўша рассом ҳам шу ерда ижод қилар, "устахона"си шу ерда, катта соябон остида экан.

Мен унинг қилаётган ишларини кузатар эканман табиийки, Ўзбекистон ҳақида, Камолиддин Беҳзоднинг нафис ранг тасвирлари ҳақида сўзлаб бердим. Шунда у: -- Сизни учратганим яхши бўлди, -- деди. Сиз тилга олган рассомларнинг асарларини албатта, излаб топаман. Китоблари ҳам бўлса керак, деди. Афсуски илгарилари бизга Ўзбекистондан келувчилар жуда кам эди. Шу ерда юзлаб портретларни чизганман. Лекин ўзбекларни жуда кам учратганман. Улар билан суҳбатлашиб ҳам бўлмасди. Тилни билмагани учун эмас, гапиришга қўрқишарди. Ҳайриятки, вазият ўзгарибди. Лекин афсуски, ҳалигача мени қизиқтирган саволимга жавоб ололмайман.

-- Қандай савол?

-- Коммунизм қуришга шошилганларнинг руҳияти қандай бўлди? Эндиликда улар ўзларини қандай ҳис қилмоқдалар?

-- Бундай саволга ҳатто мактаб ўқувчиси ҳам осонгина жавоб беради, -- дедим. Кўпчиликнинг алданганини, бир мафкурага хизмат қилишганлар адашишганликларини тушунтирдим ва кўнглимда бир фахр туйғусини ҳис этдим. Демак, элимизда рўй бераётган ўзгаришлардан ҳатто Парижда ижод этаётган оддий француз рассоми ҳам воқиф экан. Париждаги ўнлаб мулоқотдан бири шундай ўтди.

Ҳамидулла АКБАРОВ,
профессор.

(Давоми бор).

"Туркистон" қалдирғочлари

Жаҳондор Бўриев 1981 йил Тошкентда таваллуд топган. Республика Навоий номидаги нафис санъат лицейини тугатиш арафасида.

Унинг машқлари — ҳали ошкор этилмаган қалб туйғулари кичкина бир гўзаллик олами бўлиб, ўз мухлисларини топади деган умиддамиз.

НАВРЎЗ

Ўйнашар шоду хандон,
Қулоч ёзиб ҳар томон.
Ёшу қари мисоли
Қарчиғаю полопон.

Табиат ясангандай,
Янграр ноғораю най.
Келди деб гўзал Наврўз,
Бутун олам тўйга шай!

Аҳли олам дилрабо,
Чеҳраларда нур, зиё.
Ҳар хонадон ободу
Доим тинч бўлсин дунё!

СИЗЛАРДАН ИШОРАТ

Сизлардан ишорат, биздан қўшиқ-куй,
Бўлсин-эй юртимда тўй устига тўй.
Сизни тарк этмасин яхши орзу-ўй,
Истиқлол туфайли қозондинг обрўй,
Юртим Ўзбекистон яшнаган чаман,
Буюк давлат дея жаҳон олди тан!

Аждодлар тарихи ғуруримизда,
Турку, форсу, араб дастуримизда,
Юлдузлар акс этар кўз нуримизда,

Буюк санъаткорлар ҳузуримизда,
Иброҳим Тотлисас, хушовоз Гугуш,
Шерихон Хуршидлар куйлагани хуш!

Сизлардан ишорат, биздан куй-наво,
Ғижжаку, танбуру, дутору сато,
Ўзбек санъатидан лол қолгай дунё,
Дунё санъатига бўлсангиз шайдо,
Сизлардан ишорат, бизлардан ижро!

ШИРИН ХАЁЛ

Юмронқозиқ,
Юрар эди.
Ширин хаёл
Сурар эди:
"Қолмаса ҳеч
Йиртқич ҳайвон,
Яшасайдим
Тинч, беармон".

Жаҳондор БЎРИЕВ

Миллионлар ўйини

"СЕҲРЛИ ТАЁҚЧА" МАЙДОНГА ТУШДИ

Кунлар қизигани сайин майдонларда ўйинлар ҳам қизиб, учрашувлар эса борган сари кутилмаган натижаларга бой бўлиб бормоқда.

Ўтган турда Қўқонда "Темирйўлчи" дарвозасига 6 та жавобсиз тўп йўллаган "Андижон" жамоаси бу сафар ҳам шов-шув кўтарди. Тошкентда бўлиб ўтган "Пахтакор" -- "Андижон" учрашувида ҳам 6 та тўп киритилди, бироқ... 5 таси меҳмонлар дарвозасига. Ўз сафида миллий терма жамоамизнинг қарийб ярим аъзосини жамлаган "Пахтакор" ўйиндан ўйинга очилиб, мухлисларни қувонтириб келмоқда. Ҳар йили ҳам шундай бўлади -- мазкур жамоа чемпионатнинг бошларида "унча-мунча"сига ён бермай туради-да, кейин-кейин эса фақат номдор ва пешқадам жамоаларга қарши кескин курашади, мундайроқларига эса очко улашиб бораверади.

Афтидан, бу йил бошқача бўлади. Бразилиялик мураббийнинг ҳаракатлари жиддийга ўхшайди. Устига устак "Пахтакор" бу йил Осиё кубок эгалари кубогида Ватанимиз шарафини ҳимоя қилади.

Шу ўринда, ўтган йилги чемпионимиз -- МХСК жамоаси ҳақида. Бу йил ҳарбийлар аудсайдерлар қаторидан "мустаҳкам" ўрин эгаллаб, биринчи табақага "шўнғишига" шубҳа қолмаяпти. Ўйиндан ўйинга "чўкиб" бораётган бу жамоа ўз майдонида Хоразмнинг "Хоразм" жамоасини қабул қилиб, 1:4 ҳисобида мағлубиятга учради. Меҳмонлар ҳисобни яна ҳам кўпроққа оширишлари мумкин эди, лекин... Умуман олганда, бу йилги "Хоразм" ҳам "анойи" эмас, кучли олтиликдан жой олишга аҳд қилган. Шундай бўлса ҳам ҳарбийларнинг ҳаракатидан ҳамма ҳайратда -- чемпионликдан -- аудсайдерликка! -- нахотки?!

1996-97 йиллари "Навбаҳор " сафида тўп суриб мухлислар томонидан "сеҳрли таёқча" номини олган Олег Шацких яна "Дўстлик"ка қайтди. Ўтган турларда у жароҳати туфайли майдонга тушмаётган эди. "Сўғдиёна" билан бўлган учрашувда Олег меҳмонлар дарвозабонини икки бор "орқасига қаратди".

Учинчи турда ўз майдонида номдор "Нефтчи" жамоасини мағлуб этган "Бухоро" жамоаси бу сафар Тошкентда маҳаллий "Трактор"га қарши майдонга тушди. Кескин курашувлар остида кечган учрашув 0:2 ҳисобида бухороликлар фойдасига ҳал бўлди. Меҳмонлар мураббийси Коминский қўллаган услуб яна ўзини оқлади. "Бухоро" вакиллари асосан ҳимояда ҳаракат қилиб фақатгина қарши хужумлардан унумли фойдаланиб, ўз ҳисобларидаги очколар сонини ошириб бормоқда.

Сурхон воҳасида ҳам футбол ривожланиб бораётгани мутахассис ва мухлисларни қувонтириб бормоқда. Зеро, кучли жамоалар қанча кўпайса, ўйин савияси ҳам шунча ошиши шубҳасиз. Бу турда Қаршининг "Насаф" жамоаси қўшни "Сурхон" жамоасини қабул қилиб, кичик (1:0) ҳисобда ғолиб бўлди. Энди "Насаф"нинг очколар сони 8 тага етиб, жадвалнинг 5-поғонасига кўтарилди.

Фарғонада "Нефтчи" Қўқоннинг "Темирйўлчи"сини қабул қилди. Кескин курашлар остида кечган учрашувда "ака"си "ука"сини мағлуб этди -- 4:2

Чемпионликка асосий даъвогар Наманганнинг "Навбаҳор" жамоаси янги вакил -- Бекободнинг "Металлург" жамоасига қарши тўп суриб, камтарона ҳисобда (2:0) устун келди. Мазкур ғалабадан сўнг наманганликлар очкоси 12 тага етиб пешқадамлик "курси"сига мустаҳкам жойлашди. "Навбаҳор" чемпион бўлиш учун астойдил бел боғлаган ҳолда, вилоятнинг иккинчи вакили "Косонсой" эса тобора мағлубият "ботқоғ"ига ботиб бормоқда. Бу турда косонсойликлар ўз майдонларида "Зарафшон" жамоасини қабул қилиб, 0:1 ҳисобида енгилдилар.

V тур учрашувлари эртага бўлиб ўтади.
IV турдан сўнг жамоалар қуйидагича жойлашдилар:

	Ў	Ю	Д	М	Т-К	О
1. "Навбаҳор"	4	4	0	0	10-1	12
2. "Пахтакор"	4	3	0	1	11-5	9
3. "Нефтчи"	4	3	0	1	9-4	9
4. "Бухоро"	4	3	0	1	5-2	9
5. "Насаф"	4	2	2	0	5-2	8
6. "Дўстлик"	4	2	1	1	4-2	7
7. "Зарафшон"	4	2	1	1	4-4	7
8. "Андижон"	4	2	0	2	9-6	6
9. "Сўғдиёна"	4	2	0	2	4-4	6
10. "Трактор"	4	2	0	2	3-6	6
11. "Хоразм"	4	1	2	1	6-4	5
12. "Металлург"	4	1	0	3	3-6	3
13. "Сурхон"	4	1	0	3	3-7	3
14. "Косонсой"	4	0	1	3	2-7	1
15. МХСК	4	0	1	3	3-10	1
16. "Темирйўлчи"	4	0	0	4	4-15	0

Тўпурарлар:

Азамат Абдураимов ("Пахтакор")	4
Шуҳрат Шамсиев ("Нефтчи")	4
Миржалол Қосимов ("Пахтакор")	3
Алексей Жданов ("Сўғдиёна")	3
Рўзиқул Бордиев ("Насаф")	3

* * *

Куни кеча биринчи табақа жамоалари ҳам иккинчи тур учрашувларини ўтказдилар. Кутилганидек "Янгиер", "Кимёгар" жамоалари фақат ғалабага эришиб пешқадам бўлишга интилишмоқда. "Чилонзор", "Истиқлол" жамоалари эса -- аксинча.

II тур натижалари:

1. "Кимёгар" -- "Хива" -- 1:0
2. "Шаҳрихон" -- "Машъал" -- 2:0
3. "Ситора" -- "Шўртан" -- 2:1
4. "Орол" -- "Шўрчи" -- 2:1
5. "Цементчи" -- "Қизилқум" -- 1:0
6. "Янгиер" -- "Лочин" -- 3:0
7. "Гулистон" -- "Истиқлол" -- 0:3
8. "Самарқанд" -- "Атласчи" -- 4:1
9. "Роҳат" -- "Урганч" -- 1:1
10. "Чилонзор" -- "Тўқимачи" -- 1:2

Абдулазиз РАИМОВ,
"Туркистон" мухбири

Спорт

БОКСЧИЛАРИМИЗ ЯНА БЎШ КЕЛИШМАДИ

Таиландда «Қирол кубоги» учун бокс бўйича анъанавий халқаро мусобақа ниҳоясига етди. Унда 20 мамлакат, жумладан Германия, Ирландия, Аргентина, АҚШ, Австралия, Россия, Қозоғистон командалари иштирок этди.

Рақобат кучли бўлишига қарамай, Ўзбекистон спортчилари умумкоманда ҳисобида мусобақа мезбонларидан кейинги иккинчи ўринни эгалладилар. Ғолибларга «Катта Қирол кубоги» топширилди, Ўзбекистон спортчиларига эса, турнирнинг махсус кубоги берилди.

Ўзбекистон боксчилари шахсий биринчилик учун мусобақада ҳам муваффақиятли иштирок этдилар. Андижонлик Муҳаммадқодир Абдуллаев, самарқандлик Дилшод Ёрбеков, урганчлик Темур Иброҳимов ва жиззахлик Лазизбек Зокиров ўз вазн тоифаларида ғолиб бўлди-лар. Муҳаммадқодир Абдуллаев турнирнинг энг яхши боксчиси деган номга сазовор бўлди.

Андижонлик Тўлқин Турғунов билан когонлик Наримон Отаев кумуш медални қўлга киритди.

Наманганлик Темур Сулаймонов эса бронза мукофотни олишга муваффақ бўлди.

(ЎзА)

ЭЪЛОНЛАР

Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур туманидаги Ҳасанхон Исломов номли 41-ўрта мактабда бир неча йилдан бери тиббиёт, ҳуқуқшунослик ва математика-информатика фанларини чуқурлаштириб ўргатадиган синфлар фаолият кўрсатмоқда. Ушбу синфларни тамомлаган ўқувчиларнинг 90 фоизи олий ўқув юртларига муваффақиятли кира олиши кафолатланган.

Дарҳақиқат, бу йил ҳам 1998-99 ўқув йили учун мазкур синфларга қабул эълон қилинади. Шу йилнинг 10 майидан бошлаб мактабда махсус тайёргарлик машғулотлари уюштирилади.

Қабул 1 июндан бошланади.

Талаба бўлишга талабгорлар, марҳамат!

МАНЗИЛИМИЗ: М.Уйғур кўчаси, 101. Гулобод мавзеси.

* * *

1994 йилда 11-синфни битирган Юнусов Умиджон Фарҳодович номига берилган А № 437180 рақамли ўрта маълумот ҳақидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

1991 йилда 9 синфни битирган Аюбов Дилшод Заитович номига берилган В 184507 рақамли тўлиқсиз ўрта маълумот ҳақидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ

Навбатчи муҳаррир: Лайло КАРИМОВА

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 136-56-58, 133-95-97; хатлар бўлими — 136-54-64; тижорат бўлими — 133-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 136-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 136-58-93, котибият — 136-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Дизайн устаси: DeathMaker

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 011128.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 13.080
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти ——21.30
1 2 3 4 5 6